

DARBININKAS

LII NR. 71 SECOND CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 27, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

Pentagono apgulimas verčia Ameriką praregėti

Trumano ir Eisenhowerio autoritetu stengiasi užtvėnkinti anarchijos potvynį, kurio iniciatyvą perėmė prokomunistiniai ekstremistai visame krašte

Vyriausybės politikai Vietname paremti spalio 25 pasiskelbė susidaręs komitetas, vardu "Už taiką su laisve Vietname". Komiteto priekyje yra įžymieji amerikiečiai: prezidentai Trumanas ir Eisenhoweris, valstybės sekretorius Achesonas, generolai Bradley ir Clay, sen. P. Douglas, kelios dešimtys profesorių, žurnalistų ir kt., taip pat toki gerai pažįstami vardai kaip Emmet Christopher, James Conant.

P. Douglas pažymėjo, kad komitetas nėra už prezidentą LBJ, bet jis yra prieš siūlomą "kapituliacijos politiką, nors ji yra užmaskuota".

Komitetas yra atsakymas į demonstracijas, išplitusias labiausiai universitetuose, prieš vyriausybės politiką, kada tos demonstracijos savo viršūnę pasiekė spalio 21 žygiu į Washingtoną ir Pentagono "apgulimą". Tas žygis sujaukė ir tokius opozicijos rėmėjus kaip N. Y. Times.

Neesminis dalykas, ar dalyvavo žygyje 35,000, kaip vertino policija, ar 150,000, kaip vertino demonstracijos rengėjai. Esminis, kad toje minioje vadovybė, kaip paprastai, perėmė "karingą mažumą" — prokomunistinės maskvinės ar pekiginės organizacijos: "Students for a Democratic Society", Ti-

mes vertinimu, į Pekingą orientuota "Progressive Labor Party", Dubois klubai, "Student Non-violent Coordinating Committee", visiems vadovavo David Dellinger "Liberation" magazino redaktorius, neseniai dalyvavęs pasitarimuose su Čekoslovakijos komunistais.

Esminis dalykas, kad jie davė demonstracijai anarchijos toną; skelbė: "jei reikės, imsis smurto priemonių", "taikos sąjūdis bus paverstas pasipriešinimo sąjūdžiu" (mobilizacijos sabotavimas!).

Esminis taip pat dalykas, kad tokie vyriausybės politikos kritikai kaip James Reston (NYT)

praregėjo ir atvirai parąšė dėl šios demonstracijos, kad kontrolė perėmė "karingą mažumą"; kad "sunku viešai pasakyti daugelio karingųjų biurių vulgarią provokaciją. Jie spjaudė į kai kuriuos kareivius, stovinčius pirmoje eilėje prie Pentagono, įžeidinėjo juos pikčiausiais šmeižtais... Daugelis plakatų, kuriuos nešė mažas karingųjų skaičius, yra per obsceniški, kad galima būtų juos suminėti". Tarp "švelnesnių" ir galimų suminėti Time žurnalas minėjo: "LBJ the Butcher", "Dump Johnson", "Che Guevara lives", "Where is Oswald When We Need Him".

James Reston pripažino: "Šios grupės — visos iš radikalių kairės — buvo pagrindiniai triukšmadariai". "Ko jie norėjo — tai revoliucijos Amerikos bendruomenėje — tik ne demokratine kryptimi".

Restonas tvirtina, kad demonstrantų dauguma, nors jie nepritaria vyriausybės politikai Vietname, buvo pasipiktinę šios vadovaujančios mažumos veiksmais.

(Tie veiksmi yra mėginimas perkelti į Ameriką tuos pačius siekimus ir tuos pačius metodus, kurie prieš 50 metų buvo pavartoti Rusijoje: ir ten nihilistinė nuotaika buvo paruošta pirmą tarp intelektualų ir studentų; ir ten dauguma nepriitarė bolševikinei mažumai, bet pastaroji smurtu nutildė demokratinę daugumą. Skirtumas tas, kad Amerikos visuomenė kitokia — susipranta nuo anarchijos gintis).

Patriarchas atvyko pas popiežių

— Ortodoksų Bažnyčios patriarchas Athenagoras spalio 26 atvyko į Vatikaną vizito popiežiui Pauliui.

— Brooklyn vaskupija numato eksperimentus laidojimo apeigose. Norima apeigas pertvarkyti taip, kad jos labiau pabrėžtų prisikėlimo mintį. Dėl to juodos spalvos gali būti keičiamos linksmesnėmis, degama vėlykinė žvakė.

SMAGENŲ SKALBYKLA AMERIKOJE

arba meisteriai, kurie išima dėmes iš sovietinės rubaškos ir jas perkelia į amerikini švarką

Revizionistais N. Y. Times pavadino tuos, kurie nori "perrašyti" Amerikos karo ir pokario istoriją. Jei Sovietuose iš naujo perrašoma istorija su kiekvienos naujos asmenybės kultu, kodėl nuo to turi atsilikti Amerika.

Dėl šaltojo karo:

Pokario istorijoje Amerikos revizionistai mėgina pertaisyti pažiūras į "šaltąjį karą". Dėl šaltojo karo pažiūra buvo sukaityta George F. Kennano, valstybės departamento politikos planuotojo, 1947 metais ir paskelbta Foreign Affairs. Jis tada aptarė sovietinę politiką kaip nustatytą kryptim riedintį automobilį ir sustojantį tik tada, kai atsiduria prieš nepašalinamą jėgą. Tai reiškė Sovietų politikos agresinį veržlumą. Amerikos politikai tada tik "Containment" uždavinys — sulaukymo, stabdymo politika. Tuo ir buvo pagrįsta Amerikos pokario politika santykiuose su Sovietais — containment pirmą tarp intelektualų ir studentų; ir ten dauguma nepriitarė bolševikinei mažumai, bet pastaroji smurtu nutildė demokratinę daugumą. Skirtumas tas, kad Amerikos visuomenė kitokia — susipranta nuo anarchijos gintis).

N. Y. Times rugsėjo 24 informavo, kad "tarp jaunesnės generacijos mokslininkų" augęs skepticizmas, nepasitikėjimas tokiu šaltojo karo supratimu. Nesą patikima, kad "So-

vietų Sąjunga buvo pasinešusi į ekspansiją, Kennano vaizduojama". Revizionistai aiškina, kad Sovietų Sąjunga buvusi sukalbama ir nebuvo žymu jos priešiško Amerikai 1945 ir 1947. Šiuo laikotarpiu ji buvo atvira susipratimui su Amerika, o šaltasis karas kilęs dėl nesuspriktų, dėl kurių labiau kalta esanti Amerika, nes "jos diplomatija provokavo sovietinį režimą" kuris tenorėjęs saugumo nuo Vakarų apsupimo, sudarydamas sau "nepriešišku valstybių buferį".

Vadinas, Amerika provokavusi, Sovietai tik gynėsi...

Kas tie revizionistai:

Tarp pirmųjų, pasireikusių spaudoje, N. Y. Times minėjo Gar Alperovitz iš "John F. Kennedy instituto". Prie jo minėtinos dar ir kitos daug sakancijos pavardės: William Appleman Williams, Wisconsin istorijos profesorius, David Horowitz, o taip pat Carl Oglesby, "Students for a Democratic Society" pirmininkas.

Neslepama, kad jie yra "Naujosios kairės" atstovai. Ir jų revizionistinės mintys garsinamos tai "kairei" stipriant savo veikimą.

Neslepama taip pat, kad paskatinimą revizijai dėl šaltojo karo jie rado Walter Lippmanno knygoje "The Cold War" (1947), kurioje skelbė, kad "Rusai, gal būt, būtų priėmę susipratimą 1945, 1946, bet Jungtinių Valstybių politika atsisakė sutikti juos pusiaukelėje".

Tai tas pats Lippmannas, kuris šiom dienom su savo pažūrom pasigarsino dėl Vietnamo. Jis pasiūlė receptą karui baigti: tegul Amerika pasitraukia iš Azijos ir savo interesus saugoją iš Australijos ir N. Zelandijos... Pažymėtina dar, kad Vietnamo reikalą Lippmannas priskyrė ne Kinijos, bet Sovietų interesų sferai (N.Y. Post spalio 21). Čia Lippmannas atvirai ir ciniškai atskleidė, kaip jis supranta "pusiaukelę": tegul Amerika traukiasi, tegul Sovietai žengia pirmyn; atidavėm Sovietam rytų vidurio Europą, atiduokim Aziją, o paskiau ateis eilė Australijai, ir t.t.

Tai tas pats Lippmannas, su kuriuo, kaip jis skelbėsi, prezidentas Kennedy tardavėsis ne tik politikos, bet net paskyrimo reikalais ir kuris susirūstino nebeatšaukiamai, kai prezidentas LBJ nuo jo paslaugų atsisakė.

Dėl žydų naikinimo:

Karo metu istorijai "pataisyti" N.Y. Times spalio 25 informuoja apie naują žygį — apie naują knygą "While Six Million Died: A Chronicle of American Apathy". Jėje kaltina prezidento Roosevelto vyriausybę, konkrečiai valstybės departamentą, kad jis vykdęs "obstrukcijas", delse, neleidęs Amerikos žydų organizacijoms gelbėti Europos žydų, kai paaikškėjo Hitlerio planas visus žydus sunaikinti. Vyriausybės apsilėdimas ir obstrukcija atsiėjusi tūkstančius žydų gyvybių. Knygos autorius yra Arthur D. Morse, buvęs CBS informacijų redaktorius.

★ Minėti faktai rodo, kad Amerikoj mėgina plauti smagenis per spaudą, knygas, universitetus. Plauti šia kryptimi: jei Sovietai yra išgarsėję dėl agresijos; jei Amerikos žydai juos kaltina dėl antisemitizmo, tai "revizionistai" turi uždavinį tuos opinius kaltinimus nuimti nuo Sovietų ir perkelti Amerikai.

Tam uždaviniui atlikti jie turi visas technines galimybes, o svarbiausia turi — laisvę.

Vietname ir dėl Vietnamo

Ar prezidento LBJ politiką dėl Vietnamo pakeitė savaitės demonstracijos ir šeštadieninis Pentagono "apgulimas"? Prezidentas davė suprasti, kad politika bus tęsiama. Jo žodžius patvirtino sustiprintas š. Vietnamo bombardavimas. Nuo rugpjūčio 11 leista bombarduoti naujus taikinius, ir jų skaičius didėja. Pirmu kartu bombarduotas Haiphongo uostas. Spalio 24 bombarduotas pirmu kartu didžiausias š. Vietnamo aerodromas Phucyen su Migais 18 mylių nuo Hanoi. Karinė vadovybė buvo prašiusi leidimo jam bombarduoti daugiau kaip prieš metus. Beliko draudžiamų sąrašė tik Gialam aerodromas prie pat Hanoi. Prezidento žodžius patvirtino ir naujų dalių pasiuntimas į P. Vietnamą — apie 4,000.

Kiek balsai už derybas lieka be realaus pagrindo, patvirtino š. Vietnamo apsaugos ministerio gen. Giap pareiškimas, kad jokie kompromisai su Amerika nepriimtini.

Derybų šalininkai mėgina leisti gaudus, kad per Kalėdas gali būti sustabdytas bombardavimas, ir prezidentas gali jo nebeatnaujinti.

Europos politikai remia bombardavimo nutraukimą, Azijos valstybės priešingai — sako, kad tai būtų pradžia katastrofos jom.

Degė laivas, dabar dega nafta

Saugumo Tarybai spalio 24 Sovietų atstovas pasiūlė pasmerkti Izraelį — kam jis apšaudė iš patrankų Sueso miestą. Tai įvyko trys dienos po Izraelio laivo nuskindinimo. Trijų valandų susišaudyme Egipto naftos sandėliai buvo padegti. Egiptas sakosi sudaugęs Izraelio 10 tankų, helikopterį ir sužalojęs lėktuvą.

Aiškina, kad Egiptas kariniais konfliktais nori palaikyti klausimą gyvą ir priversti J. Tautos, kad pasisakytų prieš Izraelio okupaciją. Tačiau to klausimo nenori spręsti nei Sovietai nei Amerika.

Aiškina, kad Egiptas kariniais konfliktais nori palaikyti klausimą gyvą ir priversti J. Tautos, kad pasisakytų prieš Izraelio okupaciją. Tačiau to klausimo nenori spręsti nei Sovietai nei Amerika.

Egiptas siekia ryšio su Vakarais

Anglija atnaujina santykius su Egiptu. Spalio 16 atvyko Harold Beeley, buvęs Anglijos atstovas prieš santykių nutraukimą. Egipte neslepamas pasitenkinimas dėl santykių atnaujinimo. Neslepamas ir susirūpinimas, kad santykiai nutraukti su J. Valstybėmis ir kad JV teberemiančios Izraelio politiką.

— Amerika spalio 24 pasiskelbė duosianti lėktuvų Izraeliui ir 5 draugingom arabų valstybėm — Libanui, Tunisui, Marokui, Libijai ir Saudi Arabijai.

— Maskva paskelbė, kad š. Vietnamo apsaugos ministeris gen. Vo Nguyen Giap spalio 21 atmetė bet kokius kompromisus su Amerika.

— Saugumo Taryba spalio 25 vieningai priėmė pasmerkiamą paliaubų laužytojams viduriniuose rytuose. Jei nori, gali tą nutarimą taikyti Izraeliui; jei nori — Egiptui.

— Protesto demonstracija prie Pentagono spalio 21 valstybės išdui atsiėjo apie 1 mil. dol. Daugiausia išlaidų buvo kariuomenei permesi Pentagono apsaugai.

— Prez. LBJ, nepaisydamas visų demonstracijų, pasiryžęs savo politiką tęsti.

Du buvę prezidentai stoji prieš maskuotą kapituliaciją

Demokratatai atkritėliai nuo LBJ

"Susirūpinusių demokratų konferencija" — tokiu vardu spalio 18 pasiskelbė nauja organizacija, pasisakydama prieš LBJ 1968 rinkimuose, kol jis nekeičia savo politikos dėl Vietnamo. Organizacijai vadovauja Allard K. Lowenstein, kuris yra sykiu ir Americans for Democratic Action vicepirmininkas. Tarp kandidatų, kuriuos nauja organizacija norės remti į prezidentus, minimi senatoriai Church, McCarthy, Hartke, McGovern. Neminimas R. Kennedy, kuris pasiskelbė remsis LBJ. Organizacija aiškiai skaldo demokratų partiją.

toriai Church, McCarthy, Hartke, McGovern. Neminimas R. Kennedy, kuris pasiskelbė remsis LBJ. Organizacija aiškiai skaldo demokratų partiją.

ZYDAI Sovietuose

J. Tautose trečiajame komitete Sovietų atstovas Nasinovskis, sakė, kad Sovietuose nesą antisemitizmo. Minėjo, kad Maskvos vyr. rabinas tvirtino, jog nereikia žydam daugiau maldaknygių. N.Y. Post kolumnistas L. Lyons, žydas, sakėsi buvęs su žmona Maskvoje, nuvežęs maldaknygių ir ten jiem su ašarom dėkojo už tokias lauktuves. O dėl vyriausio rabino? "Jis yra paskirtas sovietų valdžios, ir aš buvau išpėtas juo nepasitikėti".

Washingtono konferencijoje spalio 21-22 laikraščių redaktoriai. Iš k. sėdi: J. Audėnas (Eltos informacijos), L. Šimutis (Draugas), J. Kardelis (N. Lietu va), M. Vaidyla (Sandara); stovi: kun. K. Bučmys, O.F.M. (Darbininkas), Kun. Pr. Garšva, M.I.C. (Draugas), J. Sonda (Keleivis), V. Šimkus (L. Lietuva), dr. J. Girnius (Aidal), St. Barzdukas (Pasaulio Lie tuvis), kun. P. Gaida (Tėviškes Ziburiai).

Sunku suprasti, kodėl Stalinas susitarė ir sutartis laužė...

Stalinas ir Churchillis:

Averell Harrimanas, prezidento Rooseveltto pavestas, 1942 nuvyko antrąsyk į Maskvą — drauge su Anglijos min. pirm. Churchilliu. Nuvyko tartis dėl karinės strategijos.

"Stalinas buvo brutaliai atviras. Jis reikalavo reikalavimų pradėti antrą frontą, o krepindamas į Churchillį, kaltino Anglijos laivyną, kad jis pirmu sykiu istorijoje pasitraukė iš kovos. Čia jis turėjo galvoje atsauktą sąjungininkų konvojų, kuris buvo numatytas siųsti į Rusijos šiaurinius uostus; buvo atsauktas dėl Vokietijų povandeninių laivų ir atakos iš oro.

"Churchillio atsakymas buvo galimas daiktas, viena iš didingiausių kalbų jo gyvenime. Jis išskaičiavo nepaprastus laimėjimus tais metais, kada ji viena stovėjo prieš visą nacijų galybę. Nepaisydamas Stalino įžeidinėjimų, Churchillis niekad neužsiminė apie Stalino vengimą paremti Angliją antru frontu 1939 (Stalinas tada mėgino apsaugoti Rusiją nuo invazijos Molotovo-Ribbentropo sutartimi, padalinančia Lenkiją — čia pasakojimas netikslius, tesuminėdamas Lenkiją, o apeidamas tytom Suomiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Rumuniją. Red.). "Churchillis užsiminė, kad jo kalba būtų verčiama, o jo vertėjas tiesiog padėjo pieštuką, jo klausydamasis."

Harrimanas sako, kad "Stalinas visada atidžiai klausydavo, ką pasakys Rooseveltas, ir neskirdavo daug reikšmės Churchillui".

Pokalbiai su Stalinu dėl pokario:

"Aš dalyvavau karo metais visuose trijų vadų susitikimuose ir buvau ambasadorium Maskvoje nuo 1943 spalio iki 1946 vasario. Per tą laiką daug sykių kalbėjau su Stalinu ne tik karo metu reikalais, bet ir kai kuriom pokario problemom. Buvo aišku, kad raudonoji armija, stumdama nacijų jėgas atgal į Vokietiją, okupuos rytų Europos kraštus, ir dėl to mes ypatingai buvom susirūpinę šiu valstybių ateitimi. Lenkija labiausiai buvo diskutuojama. Syki, 1944 žiemą, pavestas prezidento Rooseveltto, aš pradėjau su Stalinu kalbėti apie Lenkijos reikalą. Stalinas susierzinęs atsakė: "Ar tamsta negali kalbėti apie nieką kitą, tik apie Lenkiją?" Jis teiravosi, kodėl prezidentas Rooseveltas nenorėtų palikti jam laisvą ranką Lenkijoje. Jis aiškino, kad Lenkija buvo istorinis kelias, kuriuo vakarų kariuomenės žygiavo Rusijos pulti. Aš pabrėžiau, kad J.V. viešojoji opinija niekada neparemtų vyriausybės, kuri atsisakytų paremti lenkų tautos teisę apspręsti savo likimą. Stalinas aštriai atkrito, kad jis turi žiūrėti savo viešosios opinijos. Ukrainiečiai ir gudai, sakė jis, nori susijungti su savo broliais srityse, kurios buvo iš jų neįgriausiai atimtos..."

Sutartis ir sutarčių laužymas:

"Diskusijos dėl Lenkijos tęsėsi. Pagaliau, Jaltoje 1945 vasario mėn. buvo sutarta ne tik dėl Lenkijos, bet ir dėl visų rytų Europos valstybių. Deklaracija apie išlaisvintą Europą ir dar specialiu susitarimu dėl Lenkijos Stalinas įsipareigojo bendradarbiauti su Anglijos ir Amerikos vyriausybėmis, kad būtų užtikrinti laisvi ir nevaržomi rinkimai. Deja, Stalinas tų susitarimų nesilaikė.

"Sunku suprasti, kodėl Stalinas leidosi Jaltoje į susitarimus, o paskui netruko juos sulaužyti. Aš esu linkęs patikėti, kad jis laukė raudonąją armiją būsiant sveikinamą kaip išlaisvintoją ir to pirmo entuziazmo įtakoje galės būti išrinkta komunistam palanki vyriausybė. Ši teorija gali paaiškinti, kodėl

Harrimanas: Nuo Stalino iki Kosygino (2)

Stalinas Jaltoje pasiūlė daryti Lenkijoje rinkimus tuojau, kai tik ji bus išlaisvinta. Tačiau iš praeties likusi baimė ir nepasitikėjimas Rusija tebevyravo rytų Europos tautų mintyse, ir jos žiūrėjo į raudonąją armiją kaip į naują invazijos galybę.

"Stalinas pažadėjo laisvus

rinkimus Vengrijoje 1945, bet komunistų partija tegavo 17 procentų balsų. Aš manau, šie rinkimai rodo, kokį apytikriai skaičių komunistų partijos būtų gavę rytų Europoje, jei būtų buvę laisvi rinkimai.

"Rytų Europos likimas buvo nulemtas raudonosios armijos

buvimo. Churchillio ir Rooseveltto pastangos susitari su Stalinu dėl laisvo apsisprendimo rytų Europoje nuėjo niekais, bet tos pastangos padėjo išryškinti jo agresines intencijas.

"Paskutiniiais karo metais man rodė vis aiškiau, kad karo metu sąjunga neišsilaikys tai-

kos metu ir kad Stalinas siekia ne tik dominuoti rytų Europoje, bet taip pat išplėsti komunistų įtaką visoje Europoje."

(Šiame Harrimano pasakoje nuostabiausias yra jo spėliojimas, kodėl Stalinas leidosi į susitarimus ir tuojau tuos susitarimus laužė. Tas spėliojimas rodo Harrimano ano metu naivumą, jei jis tikėjo susitarimais su Stalinu — tokį naivumą, koku sirgome mes daugumas, tikėdami Atlanto chartos pažadais. Spėliojimas rodo ir, Harrimano, Amerikos ambasadoriaus Maskvoje, nesupajūtinimą su praetim to krašto, kuriam jis skirtas. Jei būtų paverę Sovietų istorijos lapus, būtų radę, kad pačioje Rusijoje bolševikai rinkimuose gavo taip pat mažumą, bet tada jie smurtu išvaikė demokratinį parlamentą — ir tai buvo dabar jų švenčiama lapkričio 7 diena, smurtu prieš demokratiją dieną. Jei būtų vertę toliau Sovietų istorijos naujesnius įvykius, būtų radę, kad Stalinas sudarinėjo ir su Baltijos valstybėms sutartis tam, kad tuojau jas laužytų, sykiu šaukdamas, kad ne jis laužė — ne vilkas grobia, o ėriukas vilkui vandenį drumsčia.... Užtenka tų kelių Harrimano žodžių, kad suprastum, kodėl rytų Europa buvo padovanota Staliniui. (b.d.)

V. Vaitiekūnas veiksnių konferencijoje Washingtone skaito nutarimus. Iš k. į d. J. Bačiūnas, dr. St. Bačkis. Nuotr. V. Maželio

10 DIRBTUVIŲ GAMINA SUVENYRUS PROPAGANDAI

LIETUVOJE

Yra Lietuvoj 10 dirbtuvių, gaminančių suvenyrus. Jos išbarstytos Vilniuje, Kaune, Kretingoj ir kitur, bet dabar tapo sujungtos vienoj administravimo sistemoj, vardu "Dovana". Pagamina suvenyrų gana daug, ir nemaža jų eksportuoja. Į Lenkiją, Prancūziją, Italiją, net Japoniją. Vien Montrealio parodon, sako, išsiuntė už 170,000 rublių...

Deja, tik nedidelė tų suvenyrų dalis tikrai patraukli. Net ir Lietuvai tikrai būdingi daiktai per dažnai pateikiami monotoniški, menkos kokybės, apygrubiai ar šiaip pigiai pagaminti. Dar daugiau tų suvenyrų yra primenančių ne tiek Lietuvą, kiek rusų bolševizmo įsitaismą Lietuvoj. Patys suvenyrų gamybos tvarkytojai nebūna sužavėti daugumu suvenyrų: apgailėstauja stoką įvairumu, išradingu, meniškumu. Tačiau jie, atrodo, daugiausia suinteresuoti suvenyrais, kaip jie sako, "apie istorinius-revoliucinius krašto įvykius", ir čia jie turi galvoj daugiau tokius dalykus, kaip Pirciūpis, Vilniaus Paneriai, Kauno IX fortas (žudynių vietos nacijų laikais). Tartum būtų užsimoję prieš suvenyrais vis dar tęsti prieš 22 metus pasibaigusį karą...

Dabar dar monopoliškiau sujungta ir profesionalų bolševizmo skleidėjų tiesiogiai ar bent netiesiogiai dirguojama suvenyrų pramonė Lietuvoj greičiausia dar labiau vienodins ir

lietuvinis vadinamuosius "suvenyrus iš Lietuvos". Tiesa, tos pramonės tvarkytojai svajoja sutelkti į suvenyrų gamybą net kelis tūkstančius liaudies menininkų, bet vistiek nematyt, kad jie rengtųsi atsisakyti nuo tų menininkų kūrybinės iniciatyvos tempimo į siaurą propagandinį takelį. (Elta)

Dar 342,000 senose vietose

Lietuvos kaimo vietovėse dar yra 342 tūkstančiai gyvenamųjų namų. (Liaudies ūkis, 67/7 — 209 psl.) Tačiau daugiau kaip trečdalis jų — apie 120 tūkstančių — pripažinti esą, kaip ten dabar sakoma, "avarinėje būklėje", tai yra, nugriautini, nei nei gyventi tinka, nei taisyti beapsimoka.

Tai galėtų palaužti atitinkamų gyventojų nenorą keltis į kolchozinius kaimus — gyvenvietes, jeigu kaip tik tokiems būtų suteikta galimybė statyti trobesius, kad ir gyvenvietė. Bet planai to nenumato. Perkraustymo planai susieti su melioracijos planais. Ten dažniausiai teks priversti nugriauti dar ir gerus pastatus, o pagriuvėliams nesausinamose vietose pagalbos nėra nei keltis, nei vietoj ką nors daryti. (Elta)

Iš statybos atstatyta

Spalio 1 dienos laikraščiai Vilniuje pranešė, kad "dr. A. Bialopetravičius atleistas iš Lie-

tuvos TSR kaimo statybos ministro pareigų" ir kad jo vieton paskirtas A. Bagdonas.

Bialopetravičius, gimimo kaulnietis, beveik 45 m. amžiaus, statybos fakultetą baigęs 1947, kai universitetas buvo dar Kaune, statybos reikalų administravimo viršūnėje buvo 11 pastarųjų metų (partijoj-10m). Neminima, kad atleistas ryšium su perėjimu į kitą darbą. Statybos reikaluose nuolat minima daug trūkumų ir nesklaidumų.

Bagdonas, gimimo joniškietis (iš Kalnelio), 40 m. amžiaus, baigęs Kauno politechnikos instituto statybos fakultetą 1952, partijoj 11 metų, nuo 1957 šešerius metus buvęs Klaipėdos miesto vykd. k-to pirmininkas (miesto viršininkas), pastaruosius ketverius metus — partinės valstybinės kontrolės įstaigoje skyriaus vedėjas arba tos įstaigos viršininko pavaduotojas. Tad statybos administravimą perima žmogus iš kontrolės, ranka rankan veikiančios su prokuratūra. (Elta)

Rašytojas Dovydaitis apie blygbes

Jonas Dovydaitis, rašytojas, savo pareiškimuose Literatūros ir Meno redakcijai, tarp ko kita, sako savo nuomone apie šio metu gyvenimą Lietuvoj:

"Mano nuomone, reikšmingiausia tai, kad žmonės tapo daug savarankiškesni ir drąsesni, vis garsiau taria savo nuomone, aktyviai dalyvauja gamy-

binuose susirinkimuose, atvira reikiška sveiką iniciatyvą prieš sustabarėjimo liekanas. Jie nepakantūs dogmų pelėsim, iš esmės domisi visuomeninėmis ir kūrybinėmis problemomis."

"Senos sukirpimo propagandistų mėgiamas arklukas, kad visos be išimties mlyg gyvenime sutinkamos būsybės — užvakarykščios buržuazinės atgyvenos... Betgi mes sutinkame gyvenime (ir apstokai) tokių antiuomeninių tipų, kurių nei tėvai nepažino buržuazinės santvarkos... atseit, negalėtų ir savo vaikų užkrėsti anais mikrobais... Deja, beveik neturim literatūrinių kūrinių, kurie ne bendrais žodžiais, o iš esmės ieškotų tikrųjų to blogio šaknų..."

— Vokiečių kalba išleisti Antano Baranausko "Anykščių šilelis" ir Dionizo Poškos "Mužikas Zemaičių ir Lietuvos". Abu veikalus vokiečių kalbon išvertė dr. H. Budensieg'as. Išleido Vilhelmo Finko leidykla Miunchene. Leidiniai nemažo formato. Baranauskas 40 psl., iliustruotas dail. J. Kuzminskio medžio raiziniiais. Poška 22 psl., iliustruotas dail. V. Jurkūno. Abu vertimus knygose dar palaidi vertėjo išsamūs straipsniai apie autorius ir jų kūrybą. Abi šios knygos Vakarų Europoje jau spėjo atkreipti dėmesį, sulaukdamos palankių atsiliepimų Vokietijoje ir Prancūzijoje. Kiek anksčiau tas pats vertėjas vokiečių kalbon išvertė Donelaičio "Metus".

SEKMA DIENIAIS ATIDARYTA 12-6 • (212) 244-1346 •

Sandor Furs, Inc.
GERIAUSI KAILIAI
ŽAVETINAI PUOŠNŪS
S. ROSS

305 SEVENTH AVE. (cor. 27th ST.), NEW YORK, N.Y. 10001

Foto VYT. MAŽELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarNAVIMAI

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N.Y. 11237

SPARTA

parduoda Telefunken, Grundig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ITC ir kt. produktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėlių:

RASOMAS mašines lietuvių ir kt. kalbomis | RADIO — stereo, consoles, transist ir kt. | PATEFONAI | ĮREKORDAVIMO aparatai | SKAICIAVIMO mašinos ect.

Katalogus ir informacijas gausite pranešę savo adresą SPARTA sav.: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731, tel. (516) 757-0055 • New Yorke informuoja L. Vilkutaitis 642-2137.

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis

sekmadieniais, 9-10 val. ryto

WHBI 105.9 FM banga

Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais, aukomis ir skelbimais.

62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379

Vedėjai: ROMAS KEZYS — TW 4-1288

ANTANAS MAŽEIKAS — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE Neš. radijai, kamb. radijai, Hi-Fi (stereo), įreikordavimo aparatai, nešiojami stereo fonografi

GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.

Specialistai pataravimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.

Lengvai pastekiama traukiniais arba automobiliais —

61-05 39th AVE., WOODSIDE, N.Y.

Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK

CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

Paskolos — geromis sąlygomis.

Aukštos palūkanos už indėlius.

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799

6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS

įvairių moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išelginės - balinės bei darbo suknės, megstukai, apatinukai, bluzkutes, kojines. Čia gaunama siuntiniamis gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.

95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421

— Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pilygu investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS

Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai

Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11205

Telefonas STagg 2-5938

Veiksnių konferencijoje Washingtone

Nuotr. V. Maželio

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

2-ųjų pasaulio vizijų rėmuose glūdi Lietuvos problema

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taise savo nužiūrą. Nenaudoti straipsniai
nagrinami ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Keičiasi? Kuria linkme?

Pokalbyje su daug keliavusiu asmeniu buvo sustota prie temos apie atmainas komunistinio režimuose. Sustoti prie šios temos davė progą Newsweek korespondentas Blumenfeld, kurio nuomonės nesiderino su madinga nuomone vakaruose apie komunizmo liberalėjimą viduje ir ryšių su Maskva atsilaidimą. Korespondentas tvirtino (žr. Darbininkas š. m. spalio 6): Stalino sistema rytų vidurio Europoje tebegyva daugiau, nei Vakaruose apie tai manoma. Tokia jo pažiūra rėmėsi trejų su viršum metų patirtimi satelitinėse sostinėse. Tokią pažiūrą pareiškė, gal būt, paskatino Izraelio-arabų karas. Ne tik dėl to, kad korespondentui arčiau prie širdies Izraelio reikalas. Gal ir dėl to, kad šis karas labiau išryškino satelitinių režimų laikyseną — visi, išskyrus Rumuniją, pagal Maskvos mostą pasiskubino smerkti Izraelį. Taip, pagal Maskvą. Tokia Newsweeko pažiūra apie komunizmo raidą prieš Izraelio karą vargiai būtų buvusi galima...

Pokalbis vėl grįžo prie galimo pasikeitimo Lietuvos plote... Per dešimtį, dvidešimtį metų kinta žmogus, kinta ir režimas. Kitimą buvo pramatęs ir Leninas, Bet tik taktinį komunizmo kitimą: žingsnis atgal, du žingsniai pirmyn. Dabartinėje taktikoje pastebimas komunistų aiškinimas apie dvejopus laikotarpius: Stalino (asmenybės kulto) ir po Stalino (kolektyvinės vadovybės kulto). Anksčiau viskas komunizme buvo gera; dabar aiškina, kad asmenybės kulto laikais būta blogybių, dabar jų nesą, jos atitaisomos.

Yra geri ženklai, jei po 1956 žymi dalis deportuotų buvo paleisti; jei, sako, guldamas nesibijai pabūsiai areštuotas. Kiekvienas varžto atleidimas pajaučiamas kaip palengvėjimas.

mas. Ir, Dieve, duok daugiau tokių palengvėjimų.

Tačiau ar tie palengvėjimai jau duoda pagrindą sakyti: va, režimas pasikeitė, okupacija nebe okupacija?... Ar pasmerktas asmenybės kultas buvo atitaisytos to kulto padarytos skriaudos Lietuvai? Ne. Vagį pasmerkė, bet vagies pavogtą turtą pasilaikė sau.

Ar nekaltai deportuotiems atlyginta už ilgų metų skriaudą? Ne. Priešingai, jie ir dabar tebediskriminuojami ir negražinami nei į turėtą darbą nei į butą.

Ar asmenybės kulto įrankiai nubausti — kaip buvo ir tebėra baudžiami nacinio nusikaltimo įrankiai? Ne. Tie patys įrankiai, kurie vykdė asmenybės kulto nusikaltimus, pasilaikyti įrankiais ir "kolektyvinės vadovybės" laikais. A. Guzevičius, kurio parašu buvo organizuojamos deportacijos, kuris buvo Stalino saugumo komisaras jau po Stalino mirties pakeltas į nusipelnusių meno veikėjų ir paskirtas švietimo ministru — enkavedistas padarytas švietimo prižiūrėtoju.

J. Paleckis, dėjęs genocidinius parašus, išimtas iš, vakarietiškai sakant, prezidento sosto, bet išimtas tam, kad būtų ju, dar aukščiau pakylėtas Maskvoje.

Elta pranešė apie galimą A. Sniečkaus, partijos sekretoriaus per 30 metų, išėmimą. Ar dėl to po juo kasamasi, kad jis vykdė gyventojų genocidą? Ne. Kad jis dar per mažai atsidavęs Maskvai, nors dr. V.S. Vardys cituoja A. Sniečkaus tokius ištikimybės Maskvai žodžius: "Arba su rusų tauta, su visom sovietinėm tautom kelyje į tautinę pažangą, arba imperialistinė vergija, grėsmė sunaikinti lietuvių tautą — trečio kelio nėra" (Problems of Communism, 1967, Sept. October, 61 p.). Sniečkaus nusi-

Sveikindamas Lietuvos diplomatinį ir konsularinį atstovų vardu, priminė:

"Man tenka jus pasveikinti sostinėje valstybės, kurioje pirmo pasaulinio karo metu, prezidento Wilsono, deklaruota tautų apsisprendimo teisė. Kitą mėnesį po to pareiškimo gimė Vasario 16-tos dienos aktas. Man malonu pasveikinti jus sostinėje valstybės, kuri ne tik pasmerkė Sovietų agresiją prieš Lietuvą, bet ir toliau nepripažįsta Sovietų smurto prieš Lietuvą ir Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Tai patvirtina neseniai p. Anicetė Simučio Lietuvos generolius konsuliu New Yorke pripažinimas. Tai patvirtina ir šio mėnesio pradžioje Jungtinių Tautų Asemblėjos III-čio komisijoj J.A.V. delegacijos nario, ambasadorės Harris padarytas pareiškimas. Dėl to ne-

ATSTOVO J. KAJECKO SUKAKTIS

Washingtonė spalio 29 rengiamas pagerbimas Lietuvos atstovui Juozui Kajeckui jo 70 metų sukaktyje, kuri suėjo iš tikrųjų liepos 17 dieną.

Iš tų 70 metų didesnė pusė, arti 40 metų, teko jam praleisti Amerikoje. Amerikoje (Shenandoah, Pa.) yra gimęs 1897. Būdamas 12 metų parvyko į Lietuvą. Diplomatinę tarnybą pradėjo nuo 1929 metų — centre, Londone, vėl centre, paskiausiai Berlyne, iš kur 1940 antru kartu atsidūrė Amerikoje kaip atstovybės patarėjas. Po ministerio P. Žadeikio mirties teko jam perimti atstovo pareigas, atsakingiausias šiuo metu visoje Lietuvos diplomatų tarnyboje.

kaltimas tas, kad jis esąs dar per mažai rusiškias.

Genrikas Zimanas buvo demaskuotas kaip 1944 Pirčiupio žudynių provokatorius. Suprovokavo žudynes, kad galėtų pavaryti propagandą prieš vokiečius ir "buržuazinius nacionalistus". Ar jis už tas žudynes nubaustas? Ne. Jis padarytas "Tiesos" redaktorium ir provokuoja toliau.

Newsweek korespondentas turėjo pagrindą sakyti: Stalino sistema tebėra gyva.

J. Kajecko, Lietuvos atstovo, sveikinimo žodis veiksmų konferencijoje Washingtonė 1967 spalio 21

pripažinimo Lietuvos diplomatiniai ir konsulariniai atstovai tebeina savo pareigas.

Toks kilnus JAV nusistatymas Lietuvos atžvilgiu išplaukia iš bendrųjų JAV interesų ir siekimų. Valstybės sekretorius Dean Rusk tuos siekimus yra šitaip nusakęs:

"Mūsų tikslas yra pasaulis susidedąs iš nepriklausomų valstybių su institucijomis savo pačių pasirinkimu, bet bendradarbiaujančiom tarpusavio interesams ir gerovei siekti. Tai pasaulis laisvas nuo agresijos, baimės, trūkumų ir diskri-

minacijos dėl rasės, tikybos ar kitų priežasčių. Tai pasaulis, kuris pripažįsta teisės viešpatavimą, kuriame visi žmonės gali gyventi taikoje ir brolybėje."

Valstybės Sekretorius ta pat proga pridūrė, kad "deja, kai kurių tautų vadai turį kiek kitokią pasaulio tvarkos viziją." Jų tikslas esąs uniformišku-mas, bent kiek tai liečia ekonominio ir politinio susitvarkymo principus.

"Konfliktas tarp jų planų liečiančių žmonių ir pasaulinę santvarką, kurioje visi žmonės būtų laisvi pasirinkti savas

institucijas ir savas vyriausybes, yra esminis. Jis sudaro mūsų laikų pagrindinę problemą." (State Dept. Bulletin, 1966 m. No. 1411, p. 45).

Šių dviejų pasaulio vizijų rėmuose glūdi ir Lietuvos problema. Nesunku įspėti, kad antrosios vizijos pagrindinė atstovė yra Sovietų Sąjunga. Gi Lietuva — jos imperialistinės agresijos auka.

Kiek vėliau JAV prezidentas Lyndon B. Johnson (1966.X.7 (nukelta į 8 psl.)

VAKARŲ VOKIETIJOS VEIDAS BRONIUS LAUKIS

(taša iš pereito nr.)

Kai kur V. Vokietijoje iš juodžiausių kaimų pasidarė tarptautinio masto susitikimo vietas, kai netoliese buvo įrengti amerikiečių kariški aerodromai. Pav., Eifelio srityje, tarp Trierio ir Koblenzo, kadaise kaimiečiai per visą savo gyvenimą neįskeldavo kojos iš namų, o dabar iš tvartų padarydino barus bei kitokias pasilinksminimų vietas, kur amerikiečiai kareivėliai praleidžia laiką ir pinigus... Kareivis liekasi kareiviu, nors jis būtų ir nuosirdžiausias sąjungininkas. Kareiviškąsias silpnības pažįsta prekybininkai krauja lobius, o nieko nedėti eiliniai piliečiai neturi ramybės. Didelė dalis besipelnančiųjų nėra vokiečiai, nemažas jų skaičius iš Izraelio. Yra ir lietuvių, kurie sugebėjo iš restorano šalia kareivinių susikrauti dėmesio vertą kapitalą.

Vokiečiai supranta kareivio dalia. Kitaip jie nebūtų vokiečiai! Pasiguodžia savo tarpe, kai jau per daug triukšmo, kai per dažnai papiaunami taksijų šoferiai, tačiau jie žino, kad svetimieji kareiviai ne tik garantuoja jų krašto saugumą, bet taip pat veiksmingai prisideda prie bendrojo gerbūvio kėlimo.

Raukomasi, aišku, kai amerikiečiai ir angliai reikalauja už milijardus pirkti pas juos ginklų, kurie nereikalingi, o vien todėl, kad grįžtų kareivių išleisti pinigai atgal į namus. Vokietijos lietuviams svetimųjų kariuomenės iki šiol buvo labai naudingos, nes tiek pas amerikiečius, tiek pas anglus keletas šimtų vyrų užsidirba kasdieninė duona.

STUDENTAI, TURISTAI, DIPLOMATAI, KAPITALISTAI
Studentų iš kitų kraštų daug.

Daug amerikiečių, tačiau daugiausia iš Afrikos ir Azijos, iš tų tautų, kurios dar tik pradeda savo nepriklausomą gyvenimą. Šalia akademikų, patogumo dėliai, į studentų kategoriją skiriame ir tuos jaunus svetimšalius, kurie atvyko V. Vokietijon išmokyti amato. O jų gausu.

Vokiečiai kolegos visų spalvų komilitonus skaito saviškais, priima į savo tarpą. Vokiečių šeimos nuomuoja jiems kambarius, kviečia šventėm pas save. Reikalai susikomplicuoja, kai prie poligamijos prapratė mahometonai ima savo šeimyniškus papročius taikinti vokiečaitėm. O jos lipšnios ir egzotiškos meilės nevengiančios. Ne vienoj padorioj vokiečių šeimoj išgyventa jautrių tragedijų. Baigę studijas, užbaigia ir savo meilę, o merginos, dažnai apdovanotos tamsios spalvos priauglių, liekasi saugoti germaniškas tradicijas.

Turistų tarpe labiausia į akis krenta amerikiečiai. Jie vaikšto būriais Heidelbergo pilies kieme, jų masę sutiksi Miunchene, Alpių vietovėse ir visur, kur tik yra kokių sugriuvusių pastatų, senienų. Giria, kad gražu ir džiaugiasi, kad pigiai gauna pavalgyti ir išgerti. Žinoma, tie patys pietūs, kurie amerikiečiui kainuoja tik \$2.00, vokiečiui atsieina net 8 markes... Turistai retai pamato gyvenimo tikrovę. Jie patys būna tvirtai laikomi tos srities prekybininkų savo rankose ir mato tik tai, kas rodoma, susitinka su tais, kuriuos parodo jų vadovai, prekybininkai.

Diplomatų rūšis nedidelė skaičiumi, bet įdomi veikla. Pav., Sovietų sąjungos diplomatai pasistengia visuomet pri-

Lietuvos atstovas Washingtonė J. Kajeckas (k) ir patarėjas ministeris dr. St. Bačkis prie pasiuntinybės namų. Nuotr. V. Mažeiko

JURGIS JANKUS
PEILIO
AŠMENIMIS
TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA

2)
DAUGVYDAS
Ir jūs atstovai, tų visų kritusių.
BERZAS
Ne, mes visi viename.
PATAMISIS
Ir kiekvienas atskirai visuose.
DAUGVYDAS
Žinau. Jūs buvote vieningi ligi mirties ir dabar esate vienybėje. O mes paklydę.
AŽUOLAS
Mūsų vienybė tobula.
DAUGVYDAS
Ir todėl atėjote manęs išsižadėti?
ZAIBAS
Kodėl taip galvoji?
DAUGVYDAS
... Ir pasmerkti.

PATAMISIS
Už ką?
DAUGVYDAS
Kad gyvas traukiuos iš kovos.
BERZAS
Suprantu, ką jauti...
ZAIBAS
Bet iš kovos tu nesitrauki.
AŽUOLAS
Tik keiti kovos būdą. Eini į sunkesnę kovą.
DAUGVYDAS
(Liūdnai šypso)
Ir aš taip galvoju, bet ne visi nori tikėti mano teisingumu.
ZAIBAS
Jiems nelengva.
DAUGVYDAS
Žinau... Bet kai kurie galvoja, kad noriu savo kailį išmainyti į jų gyvybę, vargą į patogumą, nuolatinį pavojų į patogų sotumą.
AŽUOLAS
Arba jų gyvybę palikti jų pačių rūpesčiu.
BERZAS
Išdavimu per išdavystę.
DAUGVYDAS
Turi galvoj mano žmoną?
BERZAS
Aš tik kartoju tavo mintis.

DAUGVYDAS
Ir užtat atėjote manęs pasmerkti?
AŽUOLAS
Tu pats save smerki.
PATAMISIS
Ir kitus.
ZAIBAS
Mes atėjom tave paremti.
AŽUOLAS
Ir sustiprinti.
DAUGVYDAS
Dėkui jums... Bet tos paramos ir sustiprinimo nematau, nejučiu širdim.
AŽUOLAS
Todėl, kad ligi šiol ejom kitu keliu.
ZAIBAS
Ne tuo, kur tu nori sukti.
DAUGVYDAS
Todėl ir bijau. Visų, kuriuos pažinau ir kurių ne. Visų, kurie padėjo galvas, kad kiti galėtų gyventi. Bet...
PATAMISIS
Nei gyvenimo, nei laisvės.
AŽUOLAS
Ir nematyti.
BERZAS
O viltis, buvusi tokia gyva ir smagi...
PATAMISIS
Nuskendo nesulaukimo mariose.

DAUGVYDAS
Užtat aš ir bijau. Visi nenorėdami bijome, kad išsigandę nevilties, nuo tiesioginio uždavinio bėgame ir būsime jūsų teisiami, ir būsime jūsų kraujo persekiojami, ir...
AŽUOLAS
(Kietai, nutraukdamas)
Ir kas mes, kad galėtumėm teisti? Tegu teisia tie, kurie kraujo į samanas nelašino. Jiems lengviau. Jiems taip nesunku nežinoti, ką daro.
BERZAS
Kurie nepadarė niekam skriaudos dėl visų gero...
PATAMISIS
Mes ne teisėjai.
ZAIBAS
Mes tik paprasti žmonės. Ir mirti mums nebuvo sunku.
BERZAS
Todėl, kad tikėjom pagalba
PATAMISIS
Todėl, kad tikėjom teisybę.
AŽUOLAS
Tikint, kad rytoj ateis šviesa, mirti labai nesunku.
PATAMISIS
Tą pats gerai žinai. Kaiėjai išvaduoti suimtus Jonilų, negalvojai, kad mirti bus sunku.
AŽUOLAS
Ir kai sprogdinai bolševikų sunkvežimį ir su trim vyrais laikei trisdešimt, kad kiti galėtų suslėpti savo pėdsakus. Ar galvojai, kad gali mirti?
(Bus daugiau)

Naujojo Jaunimo Centro žemės prakasimo iškilnėse Chicagoje kalba Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Už jo Jėzuitų provincijolas Tėv. B. Markaitis, LB CV pirm. inž. Br. Nainys ir kunigų Vienybės pirm. kun. Ed. Abromaitis. Žemės prakasimas įvyko spalio 15. Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

Nuo Vilniaus romantikos iki šv. Kryžiaus vargonų . . .

Šviesiai ir maloniai indėnų vasarai slenkant per Chicago, išsiskiria vienas sekmadienis — spalio 15, — niūri, lietinga diena, tokia tolima indėnų vasaros grožiui ir romantikai. Bet lietuvių gyvenime ji liks istorinė. Viena, kad toji diena buvo skirta Lietuvos sostinės Vilniaus prisiminimui. Kaip kad įprasta, mišioms už sostinę Vilnių, kurios buvo laikomos tėvų jėzuitų koplyčioje, susirinko sausakimša koplyčia žmonių ir eilė vėliavų, atstovaujančių įvairias organizacijas. Vėliavų palydoje stovėjo ne vien senieji žiliaagalviai, bet buvo matyti ir nemažai jaunimo, nes Vilniaus dienos iškilnės buvo sujungtos su naujojo Jaunimo centro žemės prakasimu, kurio statyba turės būti baigta kitų metų rudenį.

Įdomiam pamoksle mišių už Vilnių metu Jaunimo centro dir. kun. J. Kubilius, S. J. parbrėžė, kad, kaip Vilnius per

REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS

simtmečius skleidė kultūrinę šviesą Lietuvai, taip ir Chicagoje lietuvių Jaunimo centras yra tas žiburys, kuris skleidžia tautinę šviesą išeivijos lietuvių jaunimui, ypač Chicagai — laisvojo pasaulio lietuvių sostinei. Jaunimo centras Chicagoje buvo pastatytas prieš 10 metų. Per tą laiką išaugo tiek jaunimo ir ypač kultūrinių vertybių, kad visa tai jokiū būdu nebelpa dabartiniame Jaunimo centre. Atėjo laikas būtinai jį didinti.

Po mišių už Vilnių kelių šimtų lietuvių minia susirinko prie šiaurinės dabartinio Jaunimo centro sienos ir čia buvo prakasta žemė naujam, padidintam Jaunimo centrui, kurio statyba turės prasidėti ateinančių pavasarį. Žemę pašventino Lietuvių Kunigų Vienybės pirm. kun. kleb. E. Abromaitis, o ją prakasė Lietuvos gen. konsulas

Chicagoje dr. P. Daužvardis, kalbas pasakius lietuvių jėzuitų provincijolui kun. Br. Markaitiui, LB CV pirm. inž. Br. Nainiui ir kitiems.

Kaip žinia, naujasis, padidintas Jaunimo centras Chicagoje esmėje bus skirtas lietuvių kultūrinėm vertybėm išsaugot. Juk per pastarąjį dešimtmetį susikrovė tiek vertybių — dailės, muzikos, literatūros ir t. t., kad dabartinio Jaunimo centro ir jėzuitų vienuolyno požemiai yra perkrauti jomis. Naujajam, padidintam Jaunimo centre visos tos vertybės ras sau deramą vietą ir bus išstatytos taip, kad kiekvienas lietuvis ar sveimtautis galės jas pamatyti. Be to, čia bus daugiau patalpų jaunimui, sportininkams, bibliotekai, skaityklai. Bus ir kavinė, kur galės rinktis lietuviai poilsio valandomis.

Jaunimo centro padidinimas tėvam jėzuitam kainuos apie 300,000 dol. Statybos vajus

buvo pradėtas praėjusį rudėnį 100 dol. už lėkštę vakariene. Tai atnešė apie 65,000-70,000 dol. pajamų. Dabar žmonėm yra išleista tūkstančiai bilietų laimėjimam, kur laimėngasis gaus naują automobilį ar kitą brangių vertybių. Šias dovanas paskyrė amerikiečiai ir lietuviai prekybininkai ar profesionalai. Taip, kad šie laimėjimai turės statybos fondo sumą padidinti iki 150,000 dol. Tą sumą pasiekti tikimasi gruodžio 3, kai įvyks metinė Jaunimo centro vakariene. Turint 150,000 dol. rankose, nebebaisūs bus ir statybos darbai. Žinant visų Chicagoje ir kitų kolonijų lietuvių dosnumą tėvų jėzuitų užmojam ir pasitikėjimą jais, nėra abejonės, kad toje vietoje, kur spalio 15 buvo prakasta žemė naujam lietuvių centrui, kitą rudenį jau stovės erdvūs rūmai visų mūsų džiaugsmui bei pasididžiavimui. Tie rūmai, kaip muziejus, kaip kultūrinių vertybių saugotojas, tarnaus ne vien Chicagai, bet visos išeivijos lietuviams.

Prakusus žemę tėvų jėzuitų sodelyje, visi skubėjom į šv. Kryžiaus bažnyčią, kur įvyko ALRK Federacijos rengtas religinis koncertas. Prieš 15 metų religiniai koncertai buvo kasmetinis reiškinys Chicagoje lietuvių gyvenime ir jie sutraukdavo daug klausytojų, ypač kai toje pat šv. Kryžiaus bažnyčioje "Dainavos" ansamblis, vadovaujamas muz. S. Sodeikos, atlikdavo kantatas ir oratorijas. Bet ilgainiui religiniai koncertai dingo iš mūsų gyvenimo tekės ir, regis, šv. Kryžiaus bažnyčios vargonai liko lyg nebyliai, nes tą didžiulę lietuvių bažnyčią, dabar pasilikusią meksikiečių rajone, lietuviai masiniai teaplanko tik per Kalėdas, Velykas ir Vasario 16 progą.

Po eilės metų surengti religinį koncertą iniciatyvos ėmėsi ALRKF Chicago pirm. — Alb. Dzirvonas federacijos suvažiavimui bei pasididžiavimui. Tie rūmai, kaip muziejus, kaip kultūrinių vertybių saugotojas, tarnaus ne vien Chicagai, bet visos išeivijos lietuviams.

Prakusus žemę tėvų jėzuitų

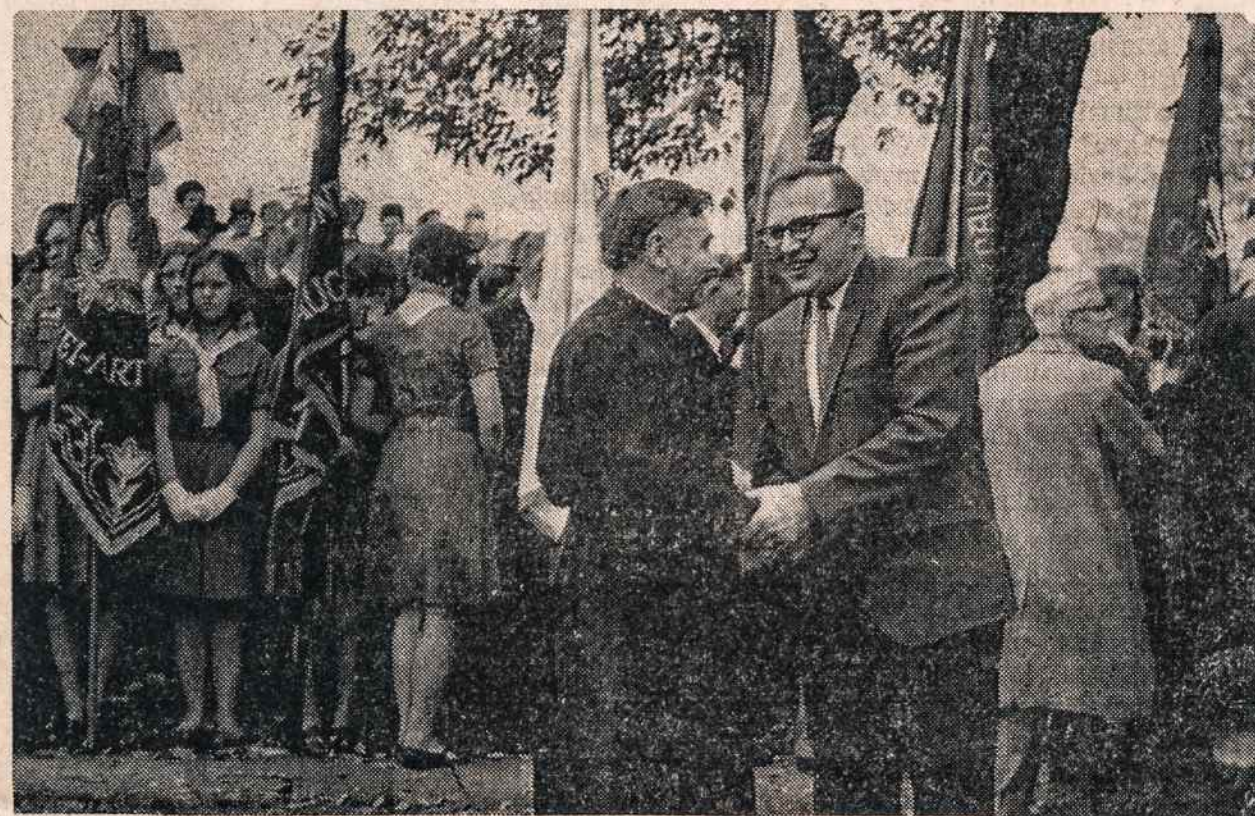
sodelyje, visi skubėjom į šv. Kryžiaus bažnyčią, kur įvyko ALRK Federacijos rengtas religinis koncertas. Prieš 15 metų religiniai koncertai buvo kasmetinis reiškinys Chicagoje lietuvių gyvenime ir jie sutraukdavo daug klausytojų, ypač kai toje pat šv. Kryžiaus bažnyčioje "Dainavos" ansamblis, vadovaujamas muz. S. Sodeikos, atlikdavo kantatas ir oratorijas. Bet ilgainiui religiniai koncertai dingo iš mūsų gyvenimo tekės ir, regis, šv. Kryžiaus bažnyčios vargonai liko lyg nebyliai, nes tą didžiulę lietuvių bažnyčią, dabar pasilikusią meksikiečių rajone, lietuviai masiniai teaplanko tik per Kalėdas, Velykas ir Vasario 16 progą.

Telieka palinkėti, kad po šio pasisekusio koncerto religiniai koncertai vėl būtų kasmetinis reiškinys Chicagoje lietuvių muzikiniame gyvenime. Taip įspūdingai prabėgo anindėnų vasaros diena tarp Vilniaus romantikos ir šv. Kryžiaus bažnyčios vargonų.

Nors, vos prakusus žemę naujajam, padidintam Jaunimo centrui, lietus ėmė be persto-gės lyti, bet į religinės muzikos koncertą susirinko 600-700 žmonių ir visi išgyveno vieną iš pakiliausių religinės muzikos švenčių. Muz. Z. Nomeika, gal vienintelis lietuvių vargonų virtuozas, atliktais kūriniais čia kiekvienam klausytojui davė tiek daug grožio ir poezijos, kurią kiekvienas individualiai ir savaip išgyveno, pajusdamas dvasinį pakilimą ir amžinybės plazdančias ribas. Šalia vargonų virtuozo, pertraukose tikrai įspūdingi buvo dramatinis sopranas D. Stankaitytė ir Chicagojos styginis kvartetas (P. Matiukas, V. Jančys, P. Armonas ir V. Jančys).

Telieka palinkėti, kad po šio pasisekusio koncerto religiniai koncertai vėl būtų kasmetinis reiškinys Chicagoje lietuvių muzikiniame gyvenime. Taip įspūdingai prabėgo anindėnų vasaros diena tarp Vilniaus romantikos ir šv. Kryžiaus bažnyčios vargonų.

VI. Rmį.

Jaunimo Centro direktorių kun. dr. J. Kubilių sveikina LB CV pirm. inž. Br. Nainys. Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

DAIL. ADA PELDAVIČIŪTĖ-MONTVYDIENĖ

PRANAS LAPĖ

Dail. Ada Peldivičiūtė-Montvydienė

Šių metų rugsėjo 14 New Yorke mirė dailininkė Ada Peldivičiūtė-Montvydienė. Mirė širdies priepuoliu, staiga, netikėtai ir nelauktai.

Ada gimė Lietuvoje, Kietūmuose. 1936 baigusi Kauno Meno mokyklą, tolimesnėm studijom išvažiavo į Italiją. Meno Akademijoje, Florencijoje, užsirekomendavo kaip stipri tapytoja ir piešėja. To meto žymus italų dailininkas pedagogas Felicitas Carena, susidomėjęs jauna dailininke iš Lietuvos ir daug laiko paskyrė jos studijom. Nevaržydamas asmeninės kūrybinės laisvės, jis ypatingą dėmesį atkreipė į jos bendrą dvasinį brendimą, padėdamas jai išvystyti savitą filosofinį mąstymą ir atpalaiduodamas ją nuo eilinių posūkių į

tapybos techniką ir priemones. Sugrįžusi į Lietuvą, Ada lyvauja parodose. Jos darbai susidomi ir juos gerai įvertina Vorobjevas, Vienožinskis ir kiti to laiko Lietuvos meno kritikai.

Po karo Ada dalyvauja pirmoje pokarinėje meno parodoje Insbruke, Austrijoje. Parodoje dalyvavo virš šimto dailininkų, bet lietuvaite dailininkė austrų meno kritikų iškeliamą kaip viena iš stipriausių ir įdomiausių parodos dailininkų, ir tuo pačiu pasidaro parodos dėmesio centru.

J.A.V. Ada dirba privačiai. Tapo portretus, kurių nemažas skaičius paplito meno mylėtojų ir kolektuotojų tarpe. Dailininkės produkcija skaičiumi niekuomet nebuvo gausi, nes ji pati sau statė labai aukštus reikalavimus ir iš studijos neišleisdavo nei vieno darbo, kuris nepatenkino jos pačios savikritikos. Ada gyveno menu ir menui. Nemėgo viešumos ir rinkosi draugus. Gyveno atsiskyrėlės gyvenimu, pilna didelių užsimojimų ir mirdama paliko daug iki detalių subrandintų sumanymų naujom kompozicijom. Lietuviškasis meno pasaulis Amerikoje neteko vieno labai svarbaus nario. Jos įnašas į lietuviškosios dailės raidą yra labai svarbus. Meniškuoju palikimu besirūpiną planuoja jos darbų parodą, kuri plačiai supažindins Amerikos visuomenę ir Amerikos lietuvius su dailininke ir jos pasauliu.

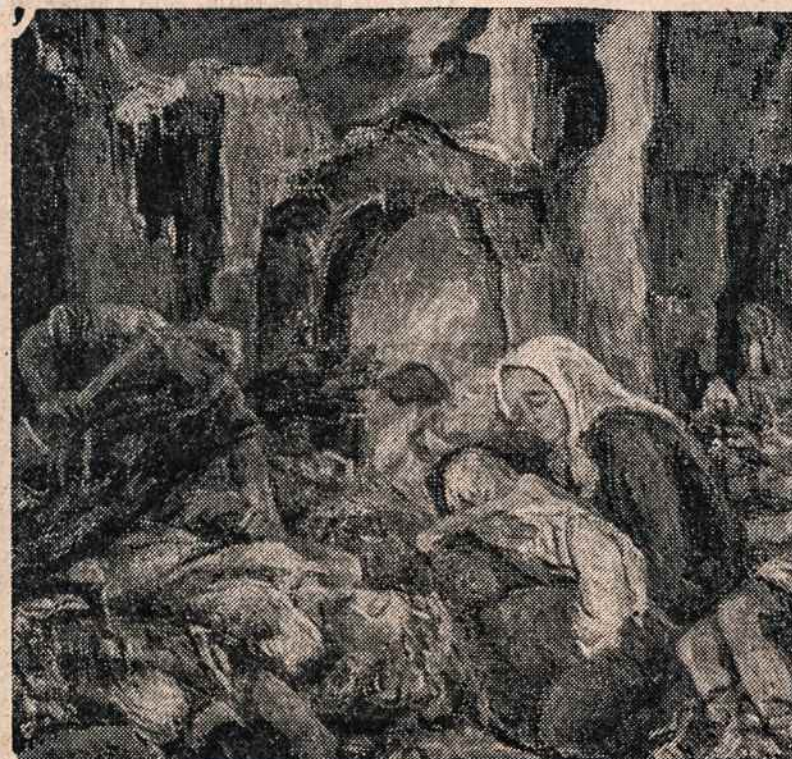
Tremtinė

J. Vaičiūlaitienės portretas

Prel. J. Končiaus portretas, kai jis lankė pabėgėlių stovyklas Vokietijoje

Pabėgėliai po karo V. Vokietijoje

V. Vokietijos veidas

(atkelta iš 3 psl.)

būti ten, kur įdomesni kariški įrengimai, kur komplikuočiau techniškai dalykai. Apie amerikiečių sakoma, kad kai kurie iš jų jaučiasi panašiai kaip anuomet Poncijus Pilotas Jeruzalėje. Įvairių naujųjų valstybių diplomatai mėgsta greit važinėti vokiškais automobiliais, kai kada "užmiršta" apmokėti sąskaitas, ypač už išgėrimą, o kartais net įsivelia į peštynes su policija, kai ta mėgina paskatinti laikytis bendrai galiojančios tvarkos.

Kapitalistų nedaug, bet jie galingi. Žurnalas "Spiegel" rašė, kad Amerika daugiau prarandanti dolerių per milijonierių pramonininkų investicijas Europoje, ypač, Vokietijoje, negu per kariuomenės net išlaidų. Užtektų, kad milijardai dolerių grįžtų namo ir tuoj nereiktų dūsauti dėl biudžeto išlyginimo.

Paskutiniiais metais visa eilė žymių vokiškų įmonių pateko į svetimšalių rankas. Šiapus jau eilinis vokiečių mielas perka amerikiečių kapitalo valdomoje didžiulėje krautuvėje, nes ten vienoje vietoje jis gali patogiai ir neperbrangiai apsirūpinti visais reikmenimis.

POLITINIAI PABĖGĖLIAI

Tai mes. Juo toliau, tuo ši grupė darosi blankesnė. Skaičiaus atžvilgiu vyrauja lenkai ir kitokie slavai. Nemaža vengrų. Latvių kiek daugiau nei lietuvių, bet pilkas praeivis ir lietuvius vistiek kildina iš Rygos. Net ir tokiais atvejais, kai susitinkama dažnai, dirbama toje pat įmonėje, reikia vis priminti, kad lietuviai ne iš Rygos. Estų labai maža.

Visos grupės veda egzistencinę kovą. Senieji miršta, jaunieji sutampa su vietiniais. Vienur kitur tebėra mažos kolonijos, daugumoje gyvenama išsisklaidžius, nepastebimai.

Oficialios vokiečių įstaigos pabėgėliams teikia ypatingo dėmesio, finansiškai remia kultūrinės ir tautybės išlaikymo patangas, reiškia visokeriopas simpatijas. To pavyzdys — vengrų, latvių ir lietuvių gimnazijos, kurios didžiąja dalimi išlaikomos vokiečių pinigais. Tačiau jie primena, kad tik tie liksis tautiškai gyvi, kurie patys norės ir stengsis.

Žmonių tarpe su mumis apsiprasta ir niekas nesistebi, išgirdęs kietą vokiečių kalbos tarseną. Dar paskuba pagirti, girdi, gerai kalbi vokiškai. Jaunimas nenustemba savo draugų tarpe sutikęs keistą pavarde ir ją išmoka gražiai ištarti. Vokiškoje mokykloje mūsų lietuviukas priimamas kaip savas. Sunkiau būna tiems vokiečiams, kurie dabar atvyksta iš įvairių rytinių kraštų be vokiečių kalbos. Tie didesni užsieniečiai, negu mes.

Net ir nusikaltimą išaiškinti, nebūtinai pavarde jungiama su tautybe. Kai vyko didžiojo plėšiko Petro Domino byla, nė karto manęs niekas nepaklausė, ar aš jį pažįstau, ar jis mano tautietis. Jau daugiau dėmesio sukėlė vysk. Matulaičio vykimo Romon surišimas su Podgornio lankymusi ten. Tada net telefonu teiravosi kai kas, ar tai tikras vyskupas, kokia katalikų padėtis Lietuvoje ir pan.

Materialiai pabėgėliai visai neblogai išjungę į vietos gyvenimą. Dirbantieji uždirba pakankamai, važinėja automobiliais, šaldo sviestą šaldytuvuose, žiūri vakarais televizijos, išsitiesę patogiam nuosavame fotelyje. Žinoma, tai neliečia tų, kurie dėl senatvės ar ligos nepajėgė atsistoti ant savų kojų. Jie yra ir bus šelptini. Sunku tiems, kurie nepajėgė kiek reikiant pramokti kalbos, net ir buvusiem inteligentam. Sunku taip pat ir tiems, kurie nieko neužmiršo ir nieko neišmoko.

DETROIT, MICH.

Arkiyvskupijos sinodas
 Detroito arkiyvskupijos sinodas dabar yra antrojo fazėje, nes visi parapiečiai, pasiskirstę į mažas grupes atskirai klausimam diskutuoti, gali iškelti jiems rūpimus klausimus.

Sv. Antano parapijos klebonas kun. W. Stanevičius praneša, kad ir mūsų lietuviškoje parapijoje diskusijos jau pradėtos, tačiau kas dar neįsijungė į paskiras grupes, tai dar gali padaryti. Dar nevelu.

Ta pačia proga pranešu, kad mano grupė (Vytauto Kutkaus), kurioj svarstomi kunigų, liturgijos ir administracinių klausimų, pakeitė savo susirinkimo laiką. Ši grupė rinksis kiekvieną trečiadienį 7:30 val. vak. šv. Antano parapijos rūsyje. Nauji nariai kviečiami įsijungti. Kadangi ši grupė svarstys net tris klausimus ir kiekvieną kartą užtruks ne ilgiau pusantros valandos (apie pusę valandos kiekvienam klausimui), todėl kiekvienas klausimas bus daugiau ar mažiau paaiškinamas tik iš lietuviško taško, jei grupės nariai tam pri-tars.

Pavyzdžiui, svarstant kunigų klausimą, bandysime nusakyti, koki kunigai turėtų būti skiriami tautinių (mūsų atžvilgiu — lietuviškų) parapijų klebonais: ar jie turėtų mokėti lietuviškai skaityti, rašyti ar kalbėti, ar turėtų būti lietuviškos kilmės, kas jų tų lietuviškumą turėtų apspręsti? O gal parapijos klebonai turėtų būti nominuojami parapiečių? Gal turėtų būti perrenkami kas penkeri metai? O kaip su tremtinių kunigų teisėmis mūsų arkiyvskupijoje? Ar jie turėtų būti kaip lygūs tarp lygių, su pilnomis teisėmis, ar kaip antros klasės kunigai?

Liturgijos klausimus sprendžiant turėtume pasisakyti kas

turėtų nuspręsti kiek ir kokios pamaldos tautinėje parapijoje turėtų būti laikomos tautine kalba ir kiek vietos kalba? Ar tokį sprendimą turėtų padaryti tik vyskupas, ar tik klebonas, ar tik parapiečiai, ar visi kartu?

Taigi, toki ir panašūs klausimai gali būti iškelti. Arkiyvskupas J. Dearden aiškiai net kelis kartus pasakė, kad visoki mūsų arkiyvskupiją liečią klausimai gali būti keliami ir visi jie pasieks jį patį. Mūsų klebonas kun. W. Stanevičius tai irgi kelis kartus pabrėžė, todėl ir eikime su jais į dialogą, o ne čirškime kaip žvirbliai pakrūmiai. Mūsų visų pareiga yra išgirsti jų kvietimą ir įsijungti į diskusines grupes. Nesakykime, kad tai bus padaryta ir be mūsų. Ne, tai yra tavo, mano, seselių, klebono ir visų mūsų parapiečių pareiga!

Tad junkis į bet kurią diskusinę grupę arba atvyk į mano grupę, kuri susirinks lapkričio 1, trečiadienį, 7:30 val. vak. ir rinksis kiekvieną trečiadienį iki lapkričio 22.

Po to įvyks ketvirtas visuotinis susirinkimas, kuriame visos grupės praneš, koki klausimai buvo jų grupėje iškelti. Tie visi klausimai bus perduoti parapiečių balsavimui. Tame pačiame susirinkime bus išrinkti ir mūsų atstovai į rajoninius susirinkimus, į kuriuos įeis po 10-15 parapijų.

V. Kutkus

Z. ARLAUSKAITĖS — MIKŠIENĖS PAGERBIMO VAKARAS

Bus vaidinama S. Čiurlionienės 3-ju veiksmų komedija "Pinigėliai".

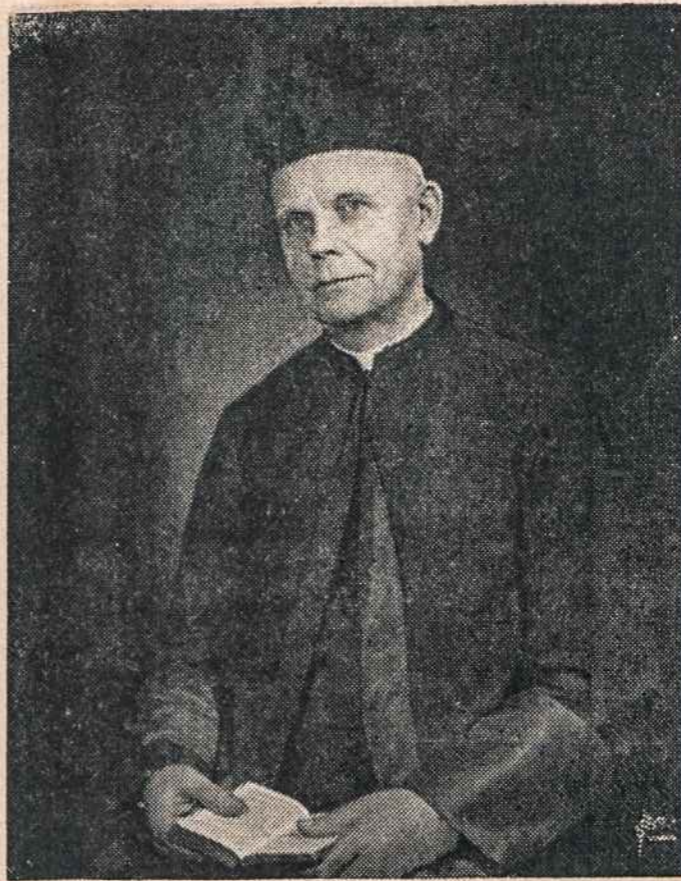
Aktorė Z. Arlauskaitė-Mikšienė, sulaukusi 78 metų amžiaus, nuo 18 metų pradėjo mokytojauti ir vaidinti: tai gra-

ži 60 metų darbo sukaktis! Jubilijatė-š a k o t a asmenybė! Ji mokytoja, aktorė, režisoriė ir visuomenininkė — šaulė. Prieš 60 m. ji pasirodė pirmajame lietuviškame vaidinime "Audra Giedroje".

Jubilijatė nenorėjo tuščių pagerbimo kalbų, bet sukaktuvine proga mielai sutiko paruošti, surežisuoti vaidinimą "Pinigėliai". Šioje komedijoje vaidina: Z. Arlauskaitė—Normantiene Marcelė; Normantą Joną (sūnų) — Vincas Zebertavičius; Raudonauskienę Julijoną — Paulina Heiningienė; Raudonauską Mamertą (sūnų) — Algis Gladkauskas; Raudonauskienę Kazimierą (žmoną) — Birutė Marčiukaitytė; Karaitį Petrą — Marijonas Sajauskas; Karaitienę Aldoną — Valentina Hotra; Karaitytę Birutę (duktę) — Danutė Jankienė; Sūrinšką Motiejų — Karolis Balys; Laukaitytę Magdaleną — Irena Laurinavičienė; Mikšą Igną — Henrikas Duda. Dekoracijos ir apšvietimas — St. Iljasevičius.

Vaidinimo pradžia — spalio 28, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių namuose. Po vaidinimo iškilminga vakarienė. Seimininkais sutiko būti gen. J. Černius ir žurn. K. Kodatienė. Sokiam gros Vyt. Petrauskas orkestras. Z. Arlauskaitės-Mikšienės pagerbimo rengėjai: Detroito dramos mėgėjų sambūris ir St. Butkos kp. šauliai.

VI. Mingėla

Prel. M. J. Urbonas

PREL. M. J. URBONAS — BŪSIMO JAUNIMO CENTRO RĖMĖJAS

Labai nedaug tepasitaiko atveju, kad į kunigus šventinimo dieną naujasis kunigas bū- paskirtas klebonu ir toj pačioj parapijoj išdirbtų be pertraukos daugiau kaip 50 metų. Tačiau DuBois Pa., mieste tai yra gyvenimo tikrovė. Prel. Mykolas J. Urbonas į kunigus buvo išventintas 1915 gruodžio

18. Tą pačią dieną buvo paskirtas Sv. Juozapo lietuvių parapijos klebonu. Šioje parapijoje tas pareigas eina ir dabar.

Prel. M. J. Urbonas gimė 1886 rugsėjo 26 Thomas, W. Virginia. 1911 baigė šv. Vincento kolegiją. Ta pati kolegija už visuomeninę ir religinę veiklą 1955 gegužės 17 jam suteikė teisės garbės daktaro laipsnį. Literatūros garbės daktarata 1966 birželio 5 jam suteikė St. Francis College, Lo- retto, Pa. Pastoracinę veiklą įvertino ir vietos kurija ir A- paštaly Sostas. Popiežius Pijus XII šiam uoliam kunigui 1953 lapkričio 24 suteikė monsinjo- ro, o Paulius VI 1965 spalio 8 — popiežiaus rūmų prelado titulus.

DuBois mieste, šv. Juozapo parapijoje prel. M. J. Urbonas pastatė mūrinę bažnyčią, įsteigė pradžios ir aukštesniąją mokyklą. Daug rašė lietuvių spaudoje, redagavo ir leido mėnesinį religinį žurnalą "Meilė", trejus metus redagavo mėnesinį žurnalą "Tikybinių pažangą". 1961 išleido religinių poemų knygą "One Hundred Religious Rhymes-Poems".

Prie lietuviškos kultūros ir visuomeninio darbo našumo prel. M. J. Urbonas yra prisidėjęs ne tik savo darbu, raštais, bet ir pinigine parama. Jau ir anksčiau pasižymėjęs dosnumu lietuviškiem reikalams, paskutiniu metu įteikė 1000 dol. auką jaunimo centrui — kultūros židiniui, kurį New Yorke ruošiasi statyti lietuviai pranciškoniai. Lietuviai pranciškoniai ir jaunimo centru susidomėję prelatu M. J. Urbonu už šią auką nuoširdžiai dėkoja.

na per Bendruomenės Balso radiją, o gal ir kitur.

Jubiliejinį metų minėjimą ruošia komitetas, sudarytas daugumoje iš jaunų, jų emigracijoje mokslus baigusių ar einančių žmonių. Algimanto Gečio pranešimas įdomus tuo, kad jis lieti jai vykdomus ar atliktus darbus. Jų tarpe jau įvykdyti du išterpimai spalvotos TV žinių programoje, parodant mūsų tautinius rūbus ir gintarą. Žiūrovų reaguojimas tūkstantinę paskambinimų TV stočiai, lyg ir atidarė kelią ir į kitas TV ir radijos stotis. L. Bendruomenės susirinkimo einamuose reikaluose ilgiau sustota prie spaudos ir informacijos klubo reikalų.

Vakare vyko klubo "Litas" narių susirinkimas — pobūvis.

Kristaus Valdovo minėjimą šv. Andriejaus parapijoje ruošia Philadelphijos ateitininkai spalio 29. Po pamaldų salėje kalbės dr. Česlovas Masaitis. Kviečiami visi.

K.Č.

Baltimorės žinios

Baltimorės arkiyvskupijos kunigai spalio 18 naujuose arkiyvskupijos namuose turėjo labai svarbų posėdį. Kunigam buvo išaiškinta naujai į anglų kalbą išverstas mišių kanonas. Paskaitoje ir diskusijose dalyvavo ir šv. Alfonso lietuvių parapijos kunigai.

Baltimorės kardinolas labai pageidauja, kad visi arkiyvskupijos tikintieji užsakytų vietos katalikišką savaitraštį "The Catholic Review". Padedant įvykdyti šį planą, klebonai suteiks laikraščio administracijai sąrašus tų asmenų, kurie tą laikraštį norėtų gauti. Su atsi- klausimo laišku į savo parapiečius kreipėsi ir prel. L. Mendelis. Siame savaitraštyje televizijos programų klausimais rašo kun. Kazimieras Pūgevičius.

Kun. J. Antoszewski ir kun. A. Dranginis, šv. Alfonso parapijos vikarai, šiomis dienomis pradėjo metinį parapiečių lankymą. Kunigai įteikia naujus kalendorius ir Kičių plotkeles. Visos surinktos aukos bus skiriamos šv. Alfonso parapijos mokyklos išlaikymui.

Šv. Alfonso suaugusių klubas rengia "Halloween Party" parengiamą spalio 28, šeštadienio vakarą, šv. Alfonso mokyklos salėje. Nariai raginami gausiai dalyvauti. Turį įdomiausių kostiumus ir kaukes galės laimėti premijas. Veiks valgių ir gėrimų bufetas.

Metinė šv. Alfonso parapijos vakarienė šiemet bus lapkričio 12, sekmadienį. Bilietus bus galima išgyti prieš durų. Sokiam gros Jono Lekevičiaus orkestras. Kviečiami jauni ir seni.

Elzbieta Stankevičienė, anks- tesnės kartos lietuvi, staiga susirgo ir spalio 15 mirė. Buvo susipratusi ir veikli lietuviė, dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose ir bendroje veikloje. Velionė ilgą laiką dirbo siu- vykloje. Už jos vėlę gedulingos mišios šv. Alfonso bažny- čioje aukotos spalio 18. Palai- dota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko sūnus Kazys.

Alfonsas Paulauskas-Palaski, gimęs ir augęs Baltimorėje, mirė spalio 18. Velionis susirgo prieš dvejus metus ir visą laiką sirguliavo. Kai buvo jaunesnis, giedojo šv. Alfonso parapijos chore ir buvo žymus šios parapijos veikėjas. Paskutini-iais metais prieš ligą buvo vienas iš Emerson viešbučio vi- rėjų. Už velionies sielą gedulingos mišios šv. Alfonso bažny- čioje aukotos spalio 21. Palai- dotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko motina Julija, žmona Angelina, dukra Genei- ne, sesės Anelė, Lilė ir Tessie.

Jonas Obelinis

— Juozas Vilimas, Newton, Mass., yra viceprezidentas nau- jai įsteigtos bendrovės "Char- les New Town", kuri netoli Bostono statys didelius aparta- mentinius namus.

IŠ VISUR

— Ypatinųjų L. Iši. Tautos Fondo rėmėjų eilė ką tik pasi- pildė šiais rėmėjais: Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija — 50 dol. ir B. A. Kučinskas (baž- nytinių žvakių gamyklos savini- ninkas) iš New Yorko — 25 dol. Vlikas ir T. Fondas, reikš- dami nuoširdžią padėką už pa- ramą (prie tos padėkos jungia- ma ir metinė Eltos Inf. biulete- nio prenumerata), kartu viešai reiškia pasitenkinimą ženklais, teikiančiais vilties, kad ypatin- gųjų T.F. rėmėjų eilė ims ilgė- ti didėjančiu greičiu. (E.)

— Pedagoginiame Lituanis- kos Institute, be kitų dalykų, ši semestrą dėstomas ir bend- ruomeninis kursas "Lietuvių išeivija ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė". Šiam kursui dėstyti pakviestas Vaclovas Kleiza, kuris visuomeninius mokslus yra išėjęs Iliinois ir Loyolos universitetuose sociolo- gijos magistro laipsniu.

— Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės pir- mininkas J. Stiklorius šiom dienom perdavė Liet. Iši. Taut- os Fondui tos apylinkės sudė- tą 1967 metų įnašą — 500 do- lerių. Tokį įnašą sudaryti ši bendruomenės apylinkė tesi- jau tretį metai. Tiksliau tariant, praėjusiais metais tesėjo net su kaupu, nes pernykštis šios apylinkės įnašas buvo 600 dol. Stambus — 100 dolerių — vie- no asmens įnašas šiomis die- nomis gautas irgi iš Pennsyl- vanijos, iš DuBois šv. Juozapo parapijos klebono prel. (teisių ir humanistinių mokslų garbės daktaro) Mykolo J. Urbono. Prel. Urbonas yra ir Philadel- phijos vyskupijos trečiosios a- pygardos dekanas. (E.)

— Clevelando Plain Dealer rugsėjo 25 labai įvertino solis- tų koncerto Clevelando muzikos instituto salėje. "Cleveland Contralto. Singer is Superb" — skelbė koncerto recenzijos an- traštėje. "Aukščiausio pakilimo muzikinė popietė", — pareišk- ta vienoje iš vertinimo išva- dų. Apie "techniškai puikų pia- nistą" Darių Lapinską atsilie- piama ir kaip apie kompozito- rių, kurio buvo atliktas penkių lietuviškų liaudies dainų ciklas balsui, pianui, fleitai ir muša- miesiems instrumentams: "Tai itin nepaprastas nuotykis, ku- riamie balsinės liaudies dainų frazės kartais atrodo nepa- sėtos, o kitais atvejais išpuosė- los siuolaikiniu stiliu!" (E.)

— Prof. dr. Vytautas J. Bi- liauskas, Xavier universiteto Cincinnati, Ohio, psichologijos departamento vadovas, šią va- sarą buvo pakviestas skaityti paskaitas Vokietijoje ir Belgi- me katalikų psichologų suva- žiavime. Ta proga jis su šeima aplankė Vokietiją, Belgiją, Ita- liją, Prancūziją ir Šveicariją. Prof. V. Bieliauskas šiuo metu yra išrinktas Amerikos katali- kų psichologų draugijos direk- torių tarybon.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Tenka įspėti skaitančiąją vi- suomenę, kad Philadelphijos lietuvių kolonijos laidotuvių teks palaukti dar daugelį de- šimčių metų.

Patys philadelphiečiai, įskai- tant ir gyvenančius "už upės", suprask New Jersey, džiaugia- si gražiu tarpusavio sugyveni- mu ir gyva visuomenine bei kultūrine veikla. Tipingu veik- los pavyzdžiu gali būti kad ir praeitis sekmadienis — spalio 22. Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, 10:30 val. pamal- dos lietuviams. Besimeldami ne- pajėgiami, nepasigėrėti gražiu "Vilties" choro giedojimu. Ka- dangi pamaldų metu vartojama tik viena kalba, lietuviškai nesuprantantieji, išskiriant vi- ną kitą choro mėgėją, jose ne- silanko. Pamaldos lietuvių kal- ba čia buvo pradėtos 1965 ko- vo 14. Pamaldų lankytojų skai- čius nuolat auga, nes vis dau-

giau plačiai išsiklaidžiusių lie- tuvių suranda kelią savon lie- tuvių bažnyčion.

Po pamaldų "Vilties" choro dalyviai renkasi repeticion klebonijoje. Jie ruošiasi "Vil- ties" choro krikštynų baliui, ku- ris įvyks gruodžio 9. Tuo pa- čiuo laiku parapijos salėje re- petuoja "Zilvino" šokėjai, besi- ruošdami atstovauti lietuvius bendrame pabaltiečių koncer- te, kuris įvyks lapkričio 4 lat- vių salėje. Koncerte dalyvaus ir Brigita Pumpolytė.

Repeticijom pasibaigus "Vil- ties" choro valdyba pasilieka posėdžiauti. Tuo pačiuo laiku, kitoje miesto pusėje, vyksta L. Muzikinio klubo narių susirin- kimas, prasidėjęs 2 val. p. p. Didžiausias šio meto klubo rū- pestis — tai namo ir ypač sa- lės remontas.

Lietuvių Banko rūsyje vyks- ta dailininko Kazimiero Zo- romskio paveikslų paroda. Kiek pavėluotai, apie 4 val. p. p. čia vyksta L. Bendruomenės apylinkės narių susirinkimas. Darbotvarkėje dr. Vinco Maciū- no paskaita apie mūsų tautos atgimimo patriarką dr. Joną Basanavičių ir jubiliejinį metų minėjimo komiteto pir- mininko inž. Algimanto Gečio pranešimas apie jubiliejinį metų minėjimo planus ir jau atliktus darbus. Paskaita apie Basanavičių, buvo lyg ir 40 metų minėjimas nuo jo mir- ties. Dr. Vincas Maciūnas, pra- leidęs enciklopedines žinias, pa- vaizdavo dr. Basanavičių kaipo veiksnį tautos atgimimo eigoje. Paskaita buvo įdomi ir kartoti-

SPALIO AIDAI

Straipsniai: Kultūros kongre- są pasitinkant; M. Mykolaitytė- Slavenienė — Putinas okupaci- nėj gūdomoj; Juozas Kralikau- kas — Šaltiniai senovės lietu- vių religijai pažinti.

Iš grožinės literatūros: Vl. Slaitas — Eilėraščiai; R. Spa- lis — Meilūžis (novelė).

Apžvalgoje rašo: Al. — LKM Akademijos suvažiavimas; Ana- tolijus — Grass lietuviškų mo- tyvų šešėlyje; Paulius Jurkus — Sv. Antano koplyčia Ken- nebunkporte; Mūsų buitjje.

Recenzijos: dr. Ilona Gražy- tė — A. Landsbergio partizanė drama; A. Kezys, S. J. — C a s a l s Valaičio nuotraukose; Titas Alga — Daugiaspalvė Rai- los "Laumių juosta".

Viršelio I psl. — V. K. Jo-

Lietuvių pranciškonų kul- tūrinei veiklai testi reika- lingas jaunimas.

Pranciškoniai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuo- lius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva la- bai plati.

Jaunuoliai priimami klie- rikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo. Norint informacijų, rašo- ma šiuo adresu:

Provincial Superior Franciscan Monastery Kennebunkport, Maine 04046

nynas: Saulės giesmė, vitražas pranciškonų koplyčioj. Šis nu- meris iliustruotas V. Maželio nuotraukomis iš pranciškonų šv. Antano koplyčios Kenne- bunkporte. Be to, V. Vizgirdos sukurto T.L. Andriekaus por- treto eskizo ir O. Baužienės aliejinio paveikslu nuotraukos.

Aidus redaguoja dr. J. Gir- nius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia tėvai pranciškoniai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Poeto Rastenio pagerbimas Baltimorėje

Statler-Hilton viešbutyje spa- lio 14 vakare įvyko poeto Na- do Rastenio pagerbimas ir Do- nelaičio Metų angliško vertimo pristatymas. Kartu buvo pa- gerbtas Julė Rasteniene.

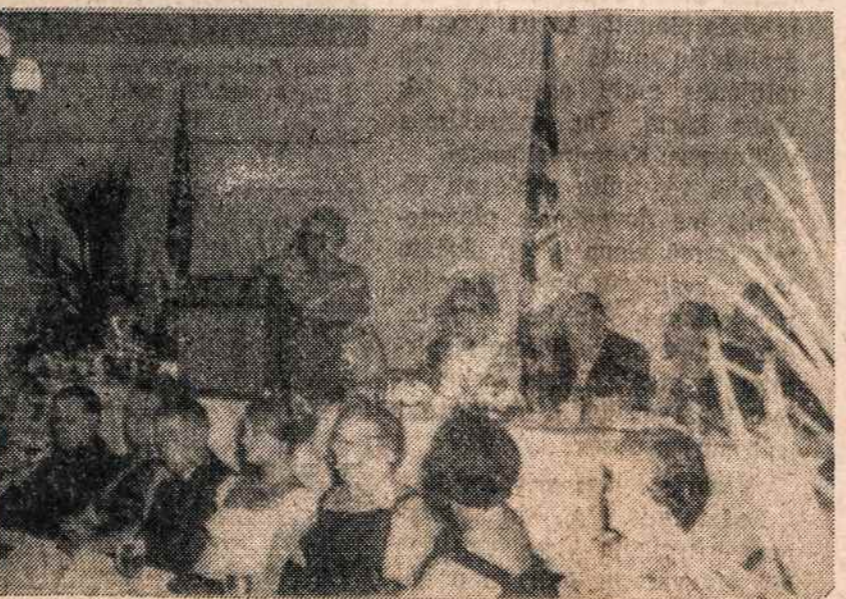
Komiteto pirm. adv. T. G. Gray-Grajauskas, atidarydamas banketą trumpa kalba, pakvie- tė Lietuvių legiono postą įneš- ti vėliavas. Amerikos ir Lietu- vos himnus sugiedoti buvo pa- prašyta Kauno operos sol. J. Augaitytė. Programai praveisti pakviesta adv. dr. E. Armanie- nė.

Elena Jurgėlaitė, Marylando univ. studentė, dainavo poeto Nado Rastenio žodžiam Lilijos Bakerskienės, gyven. Baltimorėje, komponuotą dainą. Kom- pozitorė, dalyvavusi poeto Na- do Rastenio pagerbime, 23 me- tus vadovavo Dainos chorui Baltimorėje. Elena Jurgėlaitė padainavo ariją iš operos La Boheme ir Kavečo — Na tai kas.

Dalyvavo žymūs amerikiečiai ir lietuviai. Apie poeto Nado Rastenio poemą "War's Cur- se" kalbėjo Marylando valsty- bės poetas-laureatas V. G. Burns, W. F. Laukaitis, buvęs Baltimorės pašto viršininkas. Pagrindinę kalbą pasakė prel. L. Mendelis.

Donelaičio "Metų" ištraukas skaitė lietuviškai Aldona Ka- jauskaitė-Marcinkevičienė, an- gliška — Baltimorės televizijos pranešėja Sylvia Tarvydaitė — Scott. Be to, Rasteniai atšven- tė 40 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Poetas Nadas Ras- tenis jau 50 metų kaip rašo poeziją, o jo žmona, Julė Ras- tenienė-Baltrukonytė, plačiai veikia lietuviškose organizacijose. Todėl Rastenių pagerbimo bankete dalyvavo per 300 vietos ir iš toliau atvykusių lie- tuvių ir amerikiečių.

A. S. Trečiokas

Poeto N. Rastenio pagerbime Baltimorėje kalba dr. Elena Armanienė

NEW BRITAIN, CONN.

Lietuvių Bendruomenė spalio 28 d. 7 val. v. lietuvių sveitainėje, Park St., rengia savo metinį vakarą, kuriame New Britaino vaidybos meno sambūris suvaidins linksmą trijų veiksmų komediją "Teta iš Amerikos". Vaidinime įvairias roles atliks: advokatas Kairys — Jonas Beinoris, tarnas Jonas — Juozas Leiberis, Petras Lukošius. — Juozas Raškys, Rickus — Juozas Petuška, teta Antanina — Sally Milukienė, Marytė — Nina Stasaitienė, Valerija — Elzbieta Liūdžienė, po-

licininkas — Algis Vilčinskas, dr. Drozda — Boleslovas Semaska, Liucija — Geraldine Genzer. Režisuoja Juozas Petuška. Po vaidinimo bus šokiai ir vaisės. Pelnas skiriamas liuanistinės mokyklos reikalui ir fondui. Tas pats vaidybos meno sambūris perreitys metais pastatė komediją "Trys mylimosios."

Lituanistinė mokykla pradėjo mokslo metus rugsėjo 30. Šiais metais mokosi 18 mokinių. Mokyklai vadovauja muz. Jonas Beinoris. Mokytoja Juozas Raškys, Aldona Stasiukevičienė ir Eugenija Dudienė. Šalia lituanistinių pamokų vaikučiai yra mokomi dainų, tautinių šokių ir muzikos.

40 valandų atlydai šv. Andriejaus parapijoje prasidėjo 15 d. 11 val. su iškilmingomis mišiomis ir procesija. Sekmadienio ir pirmadienio vakarais buvo laikomi mišparai, o antradienio vakare atlydai užbaigti su mišiomis ir procesija, dalyvaujant 28 kunigam. Per visas atlydų dienas lietuvių ir anglų kalbom pamokslus sakė kun. Gabrielius Jaskel, C.P. Parapijos choras, vad. muz. Jono Beinoriaus, labai gražiai giedojo mišparus, o ypatingai mišių metu. Buvo giedamos lietuviškos naujos mišios, parašytos ir išleistos pavergtoje Lietuvoje kun. G. Šukio ir pavadintos "Taikos Karalienės garbei."

Šv. Cecilijos choras, praleidęs 40 val. atlydus, kur buvo įdėta daug darbo ruošiant naujas lietuviškas mišias, dabar stropiai ruošiasi koncertam. Lapkričio 5 choras vyksta į Providence, R.I., kur išpildys programą šv. Kazimiero parapijos bankete. Ten klebonauja veiklus ir plačiai žinomas kun. Vaclovas Martinkus. Lapkričio 25 choras rengia savo metinį vakarą su įvairia programa ir šokiais. Programą išpildys mišrus choras, vyrų choras, moterų trio ir vyrų kvartetas. Bus ir kitokių staigmenų. Gavėnios

Nashua, N.H.

JOHN V. CHESSON, ČESIŪNAS

buvo pasiskelbęs kandidatu į Nashua miesto majorus (burmistrus), bet vėliau dėl svarbių priežasčių jis savo kandidatūrą atsiėmė ir pasiliko iš naujo išrinkimui aldermanu-at-large (miesto vyresniųjų tarybos nariu). Jis yra aldermanu-at-large nuo 1964 ir būdamas valdžioje buvo ir yra renkamas įvairių komisijų ir komitetų pirmininku.

John V. Chesson pasižymėjo gabumais ir energija. Jis ne tik darbuojasi miesto valdžioje, bet taip pat įvairiose visuomeninėse organizacijose ir dažnai išrenkamas jų pirmininku. Chesson yra viceprezidentas Slawsby Insurance agentūros. Vedęs, auklėja dukterį ir sūnų; gyven. 2 Ashland St.

Antradienį, lapkričio (November) 7 d. visi Nashua piliečiai balsuokite ir iš naujo išrinkite alderman-at-large (miesto valdžios vyresniųjų nariu), lietuvi.

JOHN V. CHESSON
(Česiūnas)

Jis yra antrojo pasaulinio karo veteranas ir buvo 26 Yankee divizijos būrio vadas; amžinas narys įvairių veteranų organizacijų ir buvęs jų komandierium.

MARIO J. VAGGE

kandidatas į Nashua, N.H., miesto majorus (burmistrus). Patikrinkit miesto rekordus ir jūs taip pat pasakysite, kad Vagge yra mokesčių mokėtojų draugas. Jis yra įrodęs savo veiklą didelį patyrimą įvairiuose reikaluose ir sumanumą grąžinti sugyvenimą miesto valdžioje.

"Jeigu jūs tikrai rūpinatės, išrinkite Vagge majoru" lapkričio (Nov.) 7 d.

Vagge for Mayor Committee
(Skelb.)

NAUJAUSI PRANCOZŲ ir ITALŲ MODELIAI.

Įvairūs kailinių ir kailių papuošalų pasirinkimas

Viskas gaminama mūsų dirbtuvėje. DIDELIS PASIRINKIMAS. URMO KAINOS. Parduodame didelioms kailinių krautuvioms. Prieš pirkdami — įsitikinkite. Patogios mokėjimo sąlygos. Pertaisome kailinius ir kitus siuvinius į naujus modelius.

Alex Dimants Fur Co.
150 W. 28 St., New York, N.Y.

Patalpa No. 501.
Tel. CH 2-1079 — CH 2-0535
Atidaryta darbo dienomis 8-6; šeštadieniais 8-3. Liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais — uždaryta.

Šitokie ir panašūs drabužiai gaunami Liudos Mikulskytės drabužių krautuvių, 95-04 Jamaica Ave., Woodhaven, tel. 849-7240.

Mišios studentų ateitininkų stovykloje Kanadoje

Nuotr. Ged. Naujokaičio

PASUKSIME LAIKRODŽIUS ATGAL Į NORMALŲ LAIKĄ

Visi prašomi nepamiršti, kad spalio 29, sekmadienį, 2 v. ryto oficialiai laikrodžiai yra pavaromi atgal 1 valandą. Privatai laikrodžius pasukama atgal šeštadienį, spalio 28 vakare, einant miegoti.

Paprotys — nuo balandžio iki spalio laikytis vasaros, t.y. D.S.T. (daylight saving time) — prigijo pirmojo karo metu. Norėta duoti žmonėms viena valan-

metu numatoma surengti religinį koncertą.

Nina Stasaitienė

Ona Gudiniene, sulaukusi senatvės, mirė spalio 12. Palaidota iš šv. Andriejaus bažnyčios. Vėlionė buvo gera parapietė, priklausė prie daugelio draugijų. Savo aukomis rėmė ne tik savo parapiją, bet taip pat buvo došni ir lietuviškom vienuolijom, ypač tėvam pranciškonam. Nuliūdime paliko dukrą, anūkus ir kitus gimines.

da ilgiau dienos šviesos, balandžio mėn. pavarant laikrodžius pirmyn. Anglijoje laikrodžiai yra pavaromi net dvi valandas pirmyn vasaros metu. Rusija turi net vienuolika laikų zonų, t.y., laiko skirtumas tarp Maskvos ir Čukotski pusiasalio prie Beringo jūros yra vienuolika valandų. Visų zonų laikrodžiai per visus metus eina valandą pirmyn, t.y. rodo kaimyninės laiko zonos (rytinės) laiką. Vasarą, pavarius laikrodžius valandą pirmyn, laikrodžiai eina dvi valandos pirmyn, nei normalus saulės laikas.

Kaip nustatomi laikrodžiai?

Normalus laiko matavimas yra pagrįstas saule. Kada saulė pasiekia vietas meridianą (aukščiausia tašką danguje) tai vietai yra 12 val. dienos. Saulė esant visiškai kitoje žemės pusėje yra 12 val. nakties. Saulės judėjimas yra nevienodas: kartais ji paskūba net 16 min. (lapkričio 3) ir kartais tiek pat vėlinasi (vasario 11). Tikslus paros ilgumas yra 23 val. 56 min. 4.091 sekundės (!) Tiek laiko trunka žemei visiškai apsisukti apie savo ašį.

Astronomai, nesusitikdami saule, naudoja žvaigždės tiksliam laikui nustatyti. Jos parodo laiką labai tiksliai. Pagal jas yra nustatomas ir tikslus metų ilgumas: 365 dienos, 5 val. 48 min. 45.975 sekundės. Tai yra laikas, kurį žemei trunka apkeiliuti apie saulę, 590,000,000 mylių. Oi, kaip greit skrenda mūsų žeme (!): 18 mylių per sekundę arba 66,000 mylių per valandą. Greičiausias žmogaus pagamintas raketos skrenda tik 26,000 mylias per valandą. Tikrai žmogus yra keleivis, bet ar jis tą žino.

Kosminiai metai

Be skriejimo apie saulę žemė daro daugiau komplikuotų judesių.

Ji sukasi apie savo ašį. Vietovės ant pusiaujo ar arti jo skrenda ratu 1000 mylių per valandą ir per parą padaro apie 25,000 mylių. Ana spiralės formos žvaigždžių masė, vadinamas Paukščių Takas — ir mūsų žeme yra jo maža dalelė — sukasi apie savo ašį, nešdamas mūsų saulę, mūsų žemę ir visas planetas kartu. Visa ta žvaigždžių masė trunka 220 milijonus metų apsisukti tik vieną kartą. Tas apsisukimas vadinamas: Kosminiai metai.

Šalia to, mūsų saulė su visomis jos devyniomis planetomis (žemė viena iš jų) skrieja Vegos žvaigždės link 18 mylių per sekundę. Ir be visa to, dar žemės ašis subuoja pirmyn ir atgal. Tikrai keliaujame, labai greitai ir iš karto į įvairiausias puses...

Vasaros laikas privalomas Federalinis JAV-bių įstatymas įpareigoja visas valstijas laikytis vasaros laiko nuo balandžio iki spalio, bet ketu-

riom valstijom yra padarytos išimtys: Michigan, Kentucky, Hawaii ir Alaska.

Michigan valstijos įstatutūra nusprendė pasilikti visados prie normalaus (Standard) laiko, o Kentucky valstija dar nenusprendė, ar paklusti federaliniam įstatymui kaip kitos valstijos, ar pasilikti prie normalaus laiko.

Vasaros laikas nereikalingas

Hawaii valstija yra tropinėje zonoje. Ten dienos ir nakties skirtumas per metus yra tik apie 36 min. Todėl nėra jokio tikslo įvesti vasaros, t.y., DST laiką.

Alaska yra šiaurės kraštas. Užėjus poliarinei naktiai, žiemą saulės nesimato apie porą mėnesių. Vasarą saulė nenusileidžia pora mėnesių. Taigi, nėra jokio tikslo taupyti dienos šviesą.

Savaime aišku, kad visos Amerikos užjūrio teritorijos tropinėje zonoje niekada nekeičia laiko. Tas liečia Virgin salas, Puerto Rico, American Samoa, Guam, Okinawa, Mariana, Caroline ir Marshall salų grupes. Visos teritorijos (įskaitant kontinentines JAV-bes) po Amerikos vėliava yra išsidėčiusios per 11-kos valandų zonas. Kitaip sakant, laiko skirtumas tarp Virgin salų grupės

Mūsų Paukščių Takas yra panašus į šią žvaigždžių spiralę.

ir Okinawos (Ryukyu grupėje) yra 11 valandų. (Okinawa greit grįš Japonijai).

Kas yra valanda?

Labai įdomus klausimas. Įvairiausių atsakymų bus duota. Mažai teisingų. Žemaitis šeiminkė atsakys: "O, valanda tai laiko tarpas, kuris man trunka "supašyte taronke velnu". Žemaitis gaspadorius atsakys: "Nugi, valanda yra laikas, reikalingas papiaute išrevidavote avena ar paraukte nagenes"....

Tikrumoje, valanda yra laiko periodas, reikalingas žemei padaryti vieną dvidešimt ketvirtadalį savo apsisukimo apie ašį (15 apskritimo laipsnių). Arba valanda yra laikas, per kurį saulė nukeliauja 15 apskritimo laipsnių dangaus skliaute.

Iš to matoma, kad valanda nėra žmogaus išgalvotas laiko periodas, bet turi pagrindo gamtos reiškinyje, t.y., žemės apsisukime apie ašį. Bet kodėl para buvo padalinta į 24 dalis (valandas)? Klausime senovės egiptiečių išminčių. Jie padarė tą padalinimą (arba davė jam pradžią) prieš 4,000 metų. Bet tie išminčiai miega kapuose, Karalių slėnyje, piramidės šešėlyje. Mum belieka tik spėti. Numeris 12 buvo šventas egiptiečiams. Jie padalino dieną į 12 dalių ir naktį į tiek pat. Suma to — 24 valandos. Babiloniečiai gerbė numerį 6. Jie padalino dieną į 6 ir naktį į tiek pat dalių. Susidaro skaičius 12. Pagrindas mūsų paros padalinimui į 24 valandas.

Įdomu, kad tų amžių valandos buvo nevienodos ilgumo ir jos turėjo vardus, k.a. "Turgaus valanda", "Puotos valanda", ir t.t. Esant puikiam orui "turgaus valanda" būdavo ilga, kada suplaukdavo daug prekiautojų. Blogame ore tos valandos visai nebūdavo... "Puotos valanda" buvo žymi savo ilgumu... taip kad kartais ji išstumdavė iš paros kitas valandas, pvz., "Plovimosi valandą", "Oškų melžimo" valandą, "Vergų valandą", ir t.t.

Laiko padalinimui yra herbės galimybės.

Kostas Sietynas

Knygų leidyklos visame pasaulyje išleidžia tiek naujų knygų, kad kiekvienam žemės rutulio gyventojui per metus tekėtų du naujos knygos egzempliorai.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Graži dovana Kalėdų švenčių progai. Tai "Linskmų Kalėdų" — nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje "Rūtos" lietuvių ansamblis įdainavo šias kalėdines giesmes: Leiskite rasą, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksma giesmė, Sveikas Jėzau gimusi, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa naktis, Angelai gieda danguje. Kaina: stereo -5.00, mono -4.00. Per siuntimui pridėdama 50 c.

"Lietuviškos senos ir naujos dainos" — nauja ilgo grojimo plokštelė. Įdainuota: Užstalės daina, Prieš tolimą kelionę, Pavasario linksmybės, Bobutė ir Pilypėlis, Šią naktelę, Aš augau pas tėvelį, Tinginė boba, Oi tu Jieva, Jievuže, Oi laukiau laukiau, Stikliukėlis ir Merguzėlė brangi. Dainuoja: R. Marijošius, V. Noreika, L. Abarius, A. Mikalauskaitė, A. Staškevičiūtė, S. Petkevičius, V. Daunoras ir mišrūs chorai. Išleido Eurotone Co. Kaina: mono 4 dol., stereo 5 dol.

"Lietuva Brangi" nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje chorų ir solistų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilėlių jį, Senas jūrininkas, Apyneli žaliasai, Nemunas, Žibuoklė, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietus Ilynojo. Išleista Kanadoje. Kaina 5 dol., per siuntimas 50 c. Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

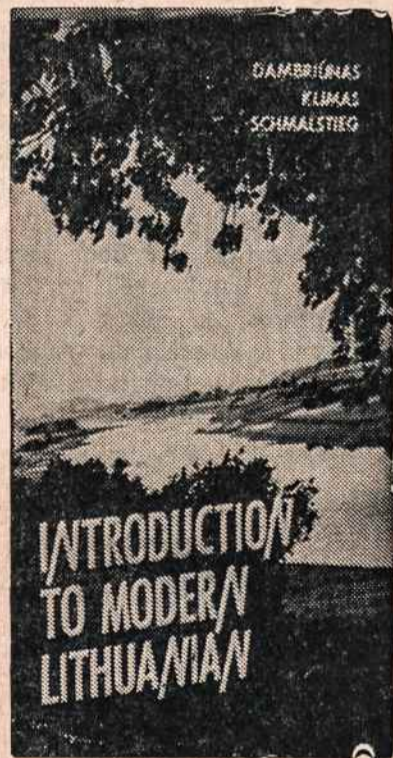
MALDAKNYGĖ

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškonai
640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjus adresu:

Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kitais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygos galima užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL
SESTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.
STUKAS
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE, N.J. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201
1330 KIL
979 M₉ FM

New Jersey šeštad. mokyklos iškilmės, baigiant praeitus mokslo metus. Nuotr. V. Mazelio

SPORTAS

VIS TAS PAT ...

Ir pereitas savaitgalis mūsų futbolininkam nieko gero neatnešė. Šeštadienį mažučiai pralaimėjo 0:4 German Hungarians, o jaunučiai — 0:6. Sekmadienį rezervinė College Pointe prakišo 2:4, o pirmoji 3:6 (0:4). Pirmoji komanda, vis kovojanti prieš sudėties sunkumus, žaidė šios sudėties: Jankauskas; Daukša, Kerekes; Šileikis, Budreckas, Budraitis; Mrozinskas, Vainius III, Remeza II, Sukys, Vaičiulis. Jau pirmame kėlinyje gauti keturi įvarčiai nulėmė priešininkui pergalę. Antrame kėlinyje pakeičiamos žaidikų pozicijos. Gynimo ketveriuke — Šileikis, Daukša, Budraitis, Kerekes — stebėtinai gerai tvarkosi. Ypač stipriai šį kėlinį sužaidė Šileikis. Budreckas nuėjęs priekin taip pagyvina puolimą, kad žaidimas daugiausiai vyko prie College Pointo vartų. Mūsų įvarčius pasiekė: Remeza II su galva iš gerai Šileikio paduoto kampinio, Sukys ir Budraitis. Gal iš pradžios šitaip žaidimo būtų buvę galima pralaimėjimo išvengti. Iš kitos pusės, gal būt, turėdama keturių įvarčių persvarą, priešininkas per daug ir nesistengė.

Ateinantį sekmadienį abi senorių komandos nežaidžia. Šeštadienį mažučiai turi pirmenybių rungtynes 2:30 val. prieš Gottschee B East NY aikštėje. Lapkričio 4, šeštadienį, jaunučiai žaidžia taip pat East NY aikštėje 2:30 val. prieš bavarus. Sekmadienį, lapkričio 5, pirmoji ir rezervinė keliauja į West New York, N. J. Lapkričio 12 pirmos mūsų rungtynės namie. Priešininku yra čekoslovakai. Lapkričio 19 vėl namie prieš Dalmatinac. Siom rungtynėm baigiamas pirmas pirmenybių ratas.

Atletas

FILATELISTAI!

Siuočiamė Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

NAUJAS DAINŲ RINKINYS

Ką tik išleistas naujas lietuviškų dainų rinkinys "SU DAINA". Iki šiol buvusios panašių rinkinių laidos išsibaigusios ar sunkiai berandamos. Naujas rinkinys kišeninio formato, 351 psl., atspausdintas ant gero popieriaus. Dainas surinko Gražina Šimukonienė. Rinkinyje yra 392 populiarios lietuviškos dainos. Platus stovyklose dainuojamų dainų skyrius. Rinkinio kaina 2 dol. Šį naują, patrauklų ir naudingą lietuviškų dainų rinkinį galima įsigyti pas autorę, knygų platintojus ir Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

JAV čempionas Bobby Fischer pirmąją tarpzoninę, Tunise, turėdamas 3½-1½ (1), danas Larsen 3½-1½, jugoslavias Ivkov 3-1, latvis Gipslis (Sov) 3-2; Reshevsky (JAV) 2½-1½ (1) jis sužaidė lygiomis su Sovietų čempionu Steinu.

Kanados tarpt. turnyrą, kuris užsibaigė spalio 13 d., laimėjo Danijos didmeistris Larsen ir V. Vokietijos — Darga, pakrovę po 6 tš.; Sovietų didmeistriai Spassky ir Keres po 5½, P. Benko (JAV) 5 tš., kiti mažiau.

Povilas Tautvaišas, spalio 13-15 d.d. laimėjo "Wamsley Cup" penktąjį turnyrą, sukirtęs savo varžovus pasekme 5-0! 2-rą vietą pasidalino meistrai Verber ir Sprague po 4-1. Susumavus 5 turnyrų taškus, nes šis turnyras buvo paskutinis, bendrą "Wamsley Cup" nugalėtoju tapo mūsų Povilas Tautvaišas, surinkęs 21½ tš. iš 25 galimų. Dr. Martynowski ir R. Verber po 16½ (jiedu praleido po 1 turnyrą). Taurės įteikimas įvyks lapkričio mėn. Taigi, Povilas Tautvaišas pasiekė staunbi ir svarų laimėjimą, iškovodamas Wamsley taurę ir geriausio Chicago šachmatininko vardą varžybose kurios truko veik visus metus; pradėtos buvo 1966 m. gruodžio mėn.

Didžiojo Bostono atviros p-bės, spalio 20-22, baigėsi žymiausio N. Anglijos meistro J. Curdo ir Har-

Parketo priežiūra

Pėdsakus, kuriuos parkete palieka vanduo ir nešvari avalynė, galima pašalinti skudurėliu, suvilgytu terpentinu. Po kelių minučių išvalytą vietą reikia ištepti grindų tepalu ir įtrinti.

vardo studento L. Tapper laimėjimu: abu surinko po 4½-½ tš. Lietuvių komandos talkininkas latvis Juris Ozols su JAV pirmuoju jauniu meistru L. Kauffmanu ir pora kitų po 4 tš. Ignas Zylis iš Mont-realio baigė su Spital, Dondis ir D. Scheffer su 3½ tš. Kazys Merkis baigė grupėje su 3 taškais, vieną tašką jis pralaimėjo nugalėtojui J. Curdo. Buvo 54 dalyviai.

So. Bostono Lietuvių P. D-jos divi šachmatų komandos dalyvaus tarpklubinėse Bostono 1967/68 m. p-bėse (Met League). Kas norėtų įstijungti į lietuvių komandas, prašom skambinti K. Merkiui tel. 268-1282 arba II komandos kapitonui E. Skrabuliui tel. 436-5139.

Gražiausia dovana visom progom Geriausias, autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės gražiai įpakotos, monaural arba stereo gaunamos iš Request Records. Nepriimkite pakaitalų. Tėraukitės krautuviškos arba reikalaukite veltui siunčiamo katalogo — REQUEST RECORDS, INC. 66 Mechanic St., New Rochelle, New York 10801.

H. W. FEMALE

OPERATORS Expd Single Needle or Mellow machine Steady work nice working conditions WIDETTE SPORTSWEAR 149 Wooster St. N.Y.C. Call OR 4-8666

TYPIST — \$92

BROOKLYN NAVY YARD AREA IBM ELEC. also CLERICAL DUTIES. PERIODIC RAISES GOOD FRINGES

MRS. LINDSAY MA 5-4500 — Ext. 636

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: 267-3680

DISPLAY

Outstanding Lake Champlain area. Build your own log cabin. Hunt, fish, ski, 6 hrs. NYC. Paved road. 5-acre cabin site \$900 — \$20 down, \$15 mo. Enrie Rock, Box 22, Morrisonville, N.Y. Tel. (518) 563-3599.

LLOYD CONSTRUCTION CO. Mason - Concrete work specializing - stoops driveways - patios chain link fence: also slate work, inside and out. Free estimates 657-1421 all day Sunday after 6 PM

Hunter Lake Lodge Parkville, N.Y. Exit 98 on Route 17 (Quickway) Great deer hunting, bar-liquor store on premises. Home cooked meals, Daily rates \$15. Weekly rates \$75. 2 in a room. Tel. (914) 292-4269 — Prop. James W. Cozzette

THE BIG BAY RIDGE SHOW SONS OF NORWAY CENTER 60th St & 8th Ave Brooklyn 12 Noon to 8 PM P.O. Box 95, Far Rockaway N.Y. 11690 JULES J. KARP, Chairman GR 1-3446 Show Nov. 19 — second show Free Admission (Dec. 17/67)

A Restaurant of Continental Atmosphere, Cocktail Lounge, Viennese Music, Air Conditioned VIENNES COACH Route 25, Jericho Turnpike Syosset, N.Y. Walnut 1-2380-9873 — Your Hosts: Thure Johansson, and Russ Lundstrum.

HELP W. MALE

MEN WANTED Full time, plus overtime Janitors - Waxers needed in Tuxedo Area Must have transportation Starting pay \$2.00 per hour (914) 534-7930

Tool & Die Makers

Excellent Opportunity A First Class highly experienced man can make a very healthy amount an hour. ALSO the rate for a Class B man is extremely good. Fully paid: Hospitalization, Medical & Life Insurance. A profit sharing plan that had adistribution to some of our men last year that amounted to almost one-fifth of their pay. — Phone us NOW in perfect confidence and we will arrange a convenient time for you to discuss this with us. Mr. H. ANDEL (212) MA 4-6878

ARWOOD CORP.

35 York St. Brooklyn N.Y. An Equal Opportunity Employer

SERVICE

CARA - VAN LINES Local and Long Distance Mover Trucking Fast service Low cost Call 449-5892 Ask for Mr. Oliva

PAMID HAVEN REST HOME Aged and Retired Men and Women homelike and country atmosphere A home away from home Florence Csik prop. N.J. State approved — English Town Road, Jamesburg NJ. Call 201 - 521-1194

Visit EXPO 67 Board at the Franciscan Fathers Chateaugay Heights P. Q., Canada — \$6 per person, \$8 double occy. Breakfast available, family rooms. 30 min. to the Expo grounds by your car or bus line. Phone (Area 514) 692-6711

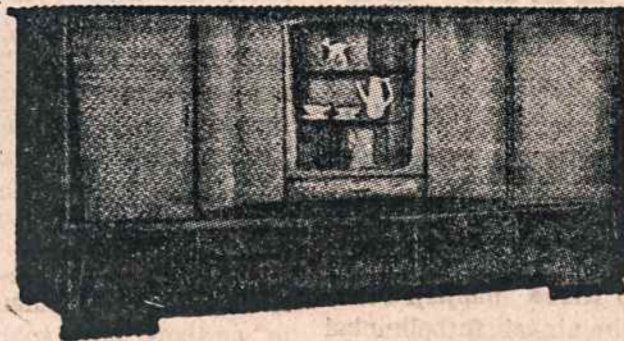
INSIDE - OUTSIDE BOAT STORAGE Reserve your space now to avoid disappointment. Call (516) HA 1-3300 THOMAS KNUTSON SHIPBUILDING CORP Halesite, L.I., New York

GUNS—just received rare and antique collections S & W Ladysmith, Rus'n etc. Colts, Pocket, Navies, etc. Remingtons, Long Rifles, Sharps, Springfield, Things & Stuff, Open 7 days a week. Mon'mth Rd. and St. Hwy 36, W. Long Branch, N.J. (201) 222-7433

HOUSE KEEPER

Competent Woman to sleep in and take charge of household which includes 3 adults and one school age child. Must be reliable. Experience preferred. Private home in Brooklyn, N. Y. Excellent accommodations. Call (212) DE 8-0064.

Vienintelis Importuotojas Amerikai Sios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos

TURIME ĮVAIRIAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪSŲ SANDĖLYJE VISADA. Viršuje parodoma spinta išardoma — pristatoma bet kur JAV-se.

Adolf Schragger Furniture, Inc.

Yorkvilės didžiausia, gražiausia baldų krautuviė DABAR: 336 East 86th Street (tarp 1 ir 2 Ave.) N. Y. C. Tel. TR 9-0400 Atdara kasdien iki 9 v. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak.

Rimos ir Juozo Bružinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA

siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuviėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Primami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami dolerio krautuvių kuponai. 370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329

Papildintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS. Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, malšotos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užleikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

"AIDAS" Radio - T. V. Lab.

94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747 Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisyimas ir pardavimas.

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS J. PASUKONIS

JUOZO MISIČONO

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Vlrinia 3-3544

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiem skaitytojams — pirmiem metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridėdama atkarpa.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221 Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė
Adresas
Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$.....; Viso \$.....
(Data) (Parašas)

Medicinos daktaras S. A. CHERNOV 223 2nd Ave. (14 St. kampas) New York City — Ofisas 14 Tel. GR 7-7697 — GR 7-7818 Gydo aštrias ir kroniškas vyrų ir moterų ligas bei odos ligas. Priėmimo valandos kasdien nuo 10 iki 6:15 vak.; sekmadieniais nuo 11 iki 1 val. p.p.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins-Salinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest P'way Station) Woodhaven, N. Y. Sutelkiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. Virginia 7-4499

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS) Graborius - Balsamuotojas MODERNI KOPLYCIA 423 METROPOLITAN AVE. Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME Moderni kopyčia - Air conditioned A. J. BALTON-BALTRONAS Licensed Manager & Notary Public 660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 2BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin,

Inc. E. JOSEPH ZEBROWSKI Laidotuvių direktorius Moderniška kopyčia su Air Condition 123 E. 7th St., New York 9, N. Y. GRamercy 5-1437

Market 2-5172

BUYUS

FUNERAL HOME Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius 426 Lafayette Street Newark, N.J. 07105 Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS

FUNERAL HOME 197 Webster Avenue PRANAS VAITKUS Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška kopyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir i kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

KARLONAS

FUNERAL HOME 280 CHESTNUT STREET NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181

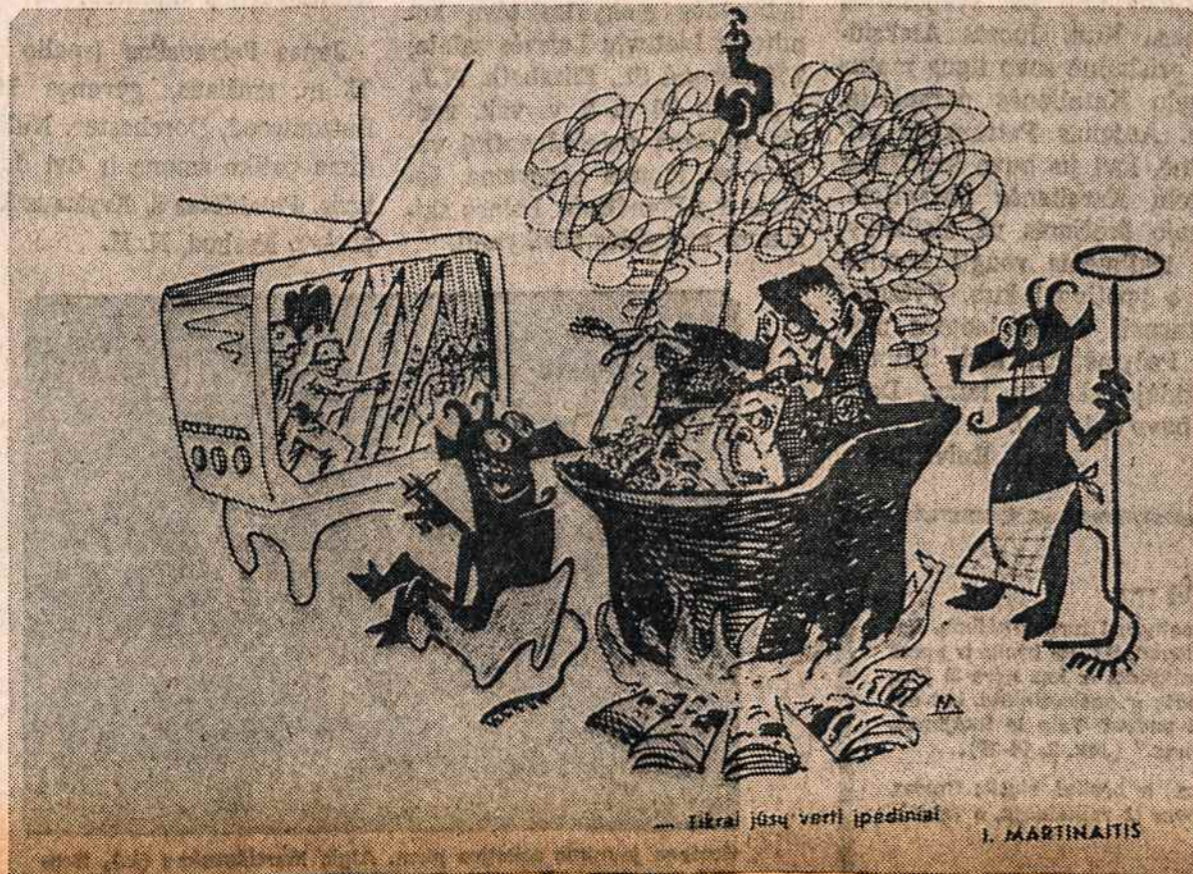
Tel. 753-6181

DELINIKS FUNERAL HOME

THOMAS DELINIKS Laidotuvių Direktorius Jautriai užjaučia nelaimės valandėje ir paruošia garbingas laidotuves. 17 Congress Ave. Waterbury, Conn. 06708

Long Island

statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Primam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną Tel. 516 AN 1-2864

Šluota, komunistų leidžiamas satyrinis laikraštis Lietuvoje, su baime prisimena Vokietijos augantį militarizmą.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Administracija GL 2-2923
Redakcija GL 5-7281

Darbininkas kitą savaitę dėl Visų Šventųjų šventės išeis tik vieną kartą — antradienį.

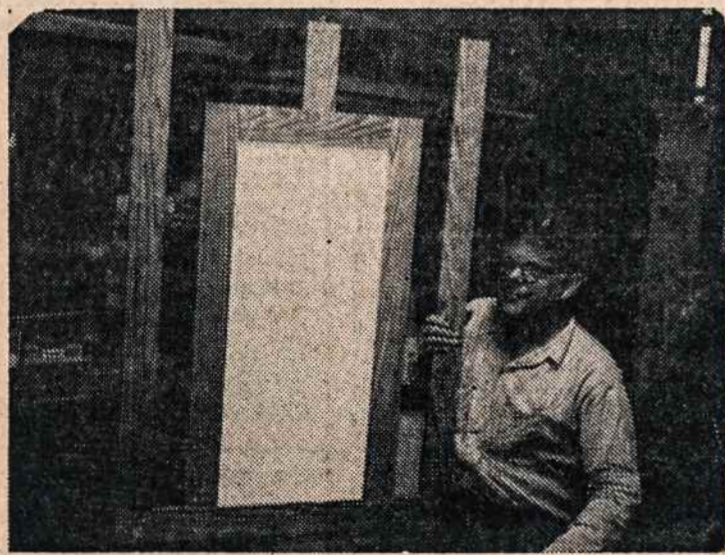
Vasarinis laiko taupymo sezonas baigiasi spalio 29, sekmadienį, 2 val. ryto. Neuzmirština laikrodžius pasukti vieną valandą atgal.

Laimėtojai Darbininko vakare spaudos palaikymui aukojo: J. Galiūnas, New York City — 25 dol., E. Dietrich, Elizabeth, N.J. — 10 dol., J. Klimavičius, Brooklyn, N.Y. — 10 dol. Taip pat 10 dol. aukojo ir Apreiškimo parapijos 29 kp. sąjungietės. Už aukas Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja.

Darbininko kalendorius 1968 metams jau siuntinėjamas visiems laikraščio skaitytojams. Išlaidoms padengti prašoma paaukoti bent 1 dol. Kalendorius pritaikytas prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 m. sukakties minėjimo — viršelių puošia trijų spalvų Lietuvos Vytis. Piešė Paulius Jurkus. Nori gauti daugiau kalendorių kreipiasi į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Darbininko spaudos balius šokiai įvyks gruodžio 2 St. Matthias parapijos salėje, 58-15 Catalpa Ave., netoli Woodward Ave., Ridgewood, N. Y. Sokiama gros J. Karpas su savo kapela. Veiks lietuviškos vaisės. Ta pačia proga bus pristatomi tėvų pranciškonų nauji leidiniai. Visi spaudos rėmėjai ir jaunimas kviečiami į šį spaudos balių, rengiamą advento išvakarėse.

Kalėdinių atvirukų galima įsigyti jau dabar. Dežutė su 14 įvairių atvirukų ir persiuntimu kaštuoja tik 1.10 dol. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Augustinas Vileniškis, žinomas lietuviškas baldų dirbėjas, padarė Balfui Gedimino stulpus, į kuriuos įrašomi žymesnieji Balfio rėmėjai.

VINCO MYKOLAČIO-PUTINO MINĖJIMAS

įvyks

SPALIO 29 D.

4 val. p. p.

KNIGHTS OF COLUMBUS salėje
86-22 85th Street
Woodhaven, N. Y.

(Vykstant BMT Jamaica linija, išlipsti Forest Parkway stotyje.)

Poetas

Jonas Aistis

kalbės apie Putino asmenį, kūrybą.

Jo poeziją skaitys:

Henrikas Kačinskas

ir Karilė Baltrušaitytė

Programą praves Eglė Žilionytė. Po programos — kavutė.

Auka \$3.50.

Visus maloniai kviečia atsilankyti

LMKF New Yorko Klubas

Už a.a. Juozo Strimavičiaus sielą, minint 3 metų mirties sukaktį, gedulingas mišias su egzekvijomis kun. Vytautas Pikturna aukos spalio 28, šeštadienį 8 val. ryto Angelų Karalienės bažnyčioje, 213 So. 4th. St. Brooklyn, N.Y. Giminės ir pažįstami nuoširdžiai prašomi dalyvauti. — žmona Albina Strimavičienė ir šeima.

Morta Beganskienė, gyvenusi Woodhavene, sulaukusi 76 m. amžiaus, mirė spalio 24. Iš Apreiškimo bažnyčios spalio 28 laidojama šv. Jono kapinėse. Nuliūdime paliko vyrą Viktorą, dukteris Eleną ir Oną, sūnų Juozą, seserį Ievą Pauziene ir dvi seseris bei brolių Lietuvoje. Pašarvota Šalinų šermėnijoje, Woodhavene. Tel. VI 7-4499.

Dail. P. Puzino laidotuvės

Dail. P. Puzinas pašarvotas Universal Funeral Home, 137 East 52 St. (52 St. ir Lex Ave.). Galima aplankyti ketvirtadienį nuo 12 v. iki 9:30 v.v., penktadienį ir šeštadienį nuo 9 v. iki 9:30 v.v. Atsisveikinimas šeštadienį 7:30 v.v. Po to išvežamas laidoti į Kaliforniją. Velionies giminės pagal velionies pageidavimą prašo, kad užuot pirktų gėles prie karsto, tą sumą paaukotų Tautos ar Lietuvos Fondam.

PLOKSTELIŲ BENDROVE DOMISI LIETUVIAIS ARTISTAIS

Request Records, Inc., 66 Mechanic Street, New Rochelle, N.Y., plačiausia tarptautinių plokštelių firma, praneša, kad po 1967 lapkričio 1 bus sudaryta galimybė pasirodyti lietuviams solistam ir grupėm, choram ir orkestram. Suinteresuoti prašomi nesikreipti į firmą asmeniškai, bet Mr. H. J. Lengsfelder (virš minėtų adresu) pasiūsti trumpą biografiją ir nurodyti atliekamus muzikos žanrus. Suinteresuotiesiems pranešta ar jų talentais pramatomas pasinaudoti. Teigiamu atveju bus nustatyta pristatymo data. (Skelb.)

Išnuomojamas kambarys su baldais už labai prieinamą kainą ir prie gero susisiekimo. Tel. 845-6065.

Parengimai New Yorke

Lapkričio 5 d. — Metinė Skautų šventė Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia New Yorko skautai.

Lapkričio 12 — Lietuvių Katalikų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Tarybos atstovų suvažiavimas Waldorf-Astoria viešbutyje, New Yorke.

18 lapkričio — Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimas Maspetho parapijos salėje. Rengia New Yorko Ramovės skyrius.

Gruodžio 2 d. — Spaudos balius šokiai St. Matthias parapijos salėje, 58-15 Catalpa Ave. (netoli Woodward Ave.), Ridgewood, N.Y. Ta pačia proga įvyks T.T. Pranciškonų naujų leidinių pristatymas.

Gruodžio 3d. — Pirmojo Lietuvių Moterų 1907 metų suvažiavimo Lietuvoje sukakties minėjimas Carnegie Endowment salėje New Yorke. Rengia L.M. Klubų Federacija ir L.M. Katalikų Organizacijų Pasaulinė Sąjunga.

Gruodžio 10 d. — Koncertas Tylos Bažnyčios minėjimo proga, Franklin K. Lane mokyklos salėje 4 val. po pietų. Rengia Liet. Religinę Šalpa ir Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Gruodžio 17 d. — New Yorko Ateitininkų šventė, moksleivių ir studentų žodis Angelų Karalienės parapijos salėje.

Gruodžio 31 — Naujų Metų sutikimas. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

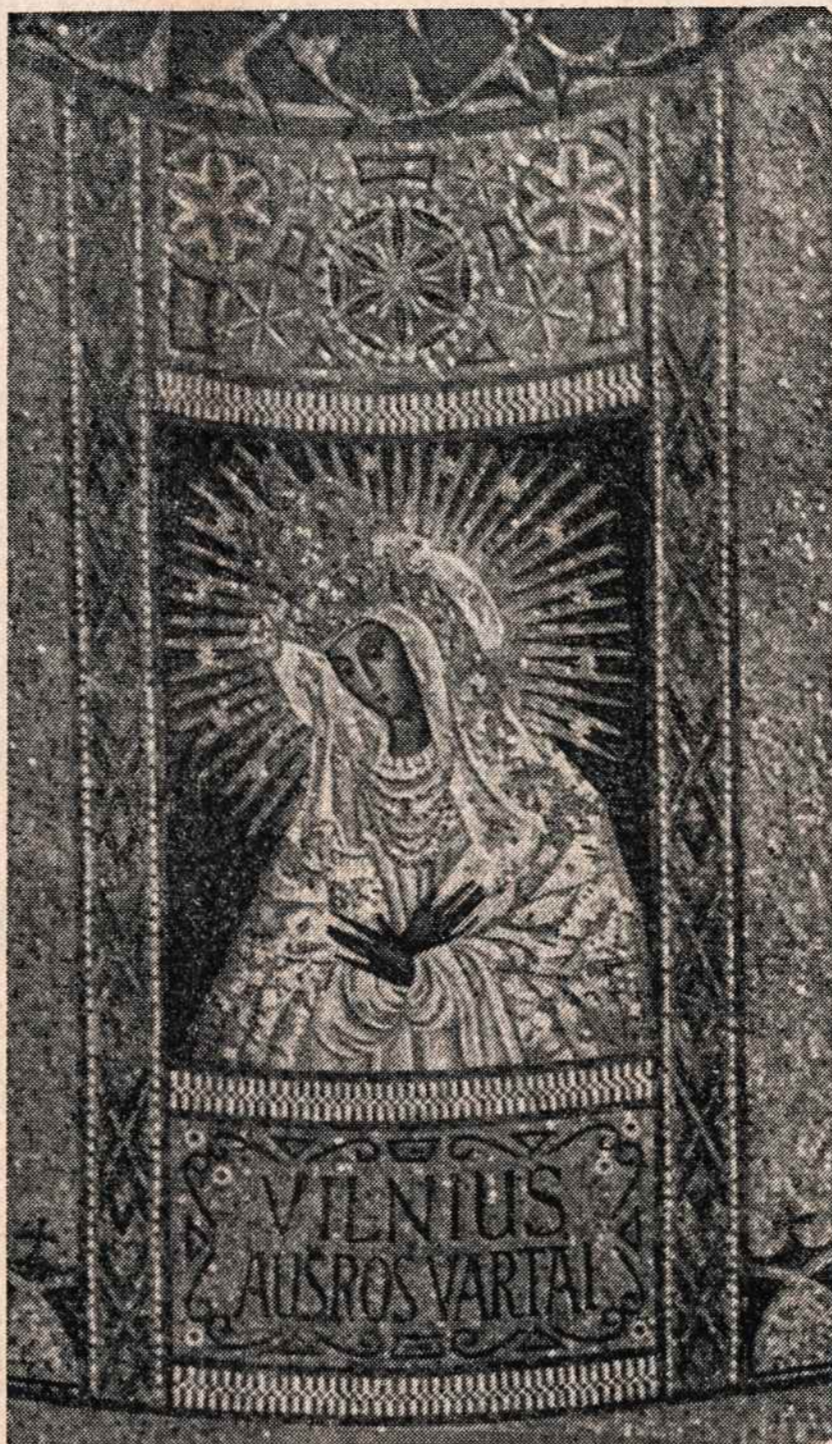
1968 m.

Balandžio 27 d. — Operetės Choro metinis koncertas šeštadienį 7 v.v. Knights of Columbus salėje 86-22 85th Street, Woodhaven.

Gegužės 4 d. 1968 m. — Pianistės Julijos Rajauskaitės koncertas, Town Hall, New Yorke, 5 val. 30 min.

Numatomas parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

Vilniaus Aušros Vartų Marija Šiluvos Kopyčios lubų kupole Washingtono. Mozaikinės lubos padarytos pagal dail. Albino Elksaus projektus. Nuotr. V. Maželis

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖ

Kristaus Karaliaus šventė kasmet minima paskutinį spalio sekmadienį. Pijus XI, įvesdamas Kristaus Karaliaus šventę, norėjo priminti tikintiesiems, kad jie yra Bažnyčios nariai, todėl privalo ją ginti ir kovoti už Dievo Karalystės teises.

Ten, kur Kristus pripažįstamas pasaulio Valdovu, kur gyvenimas tvarkomas pagal Jo įstatymus, ten žmonių gyvenimas yra taikus ir klesti artimo meilė. Kur Kristus išvaromas iš mokyklos, iš šeimos ir valstybės, kur įstatymai atima žmogui asmens teisė, kur ištisos tautos pavergiamos, ten žūva ne tik civilizacija, bet ir pati žmonija.

Būdami Kat. Bažnyčios nariai, mes lietuviai šį sekmadienį esam kviečiami jungtis bendroje maldoje lietuviškose parapijose už pasaulio taiką, už teisybę ir meilę.

Apreiškimo parapijos salėje tuoj po 11 val. mišių įvyks Kristaus Karaliaus šventės minėjimas — akademija. Išgirsime turiningą ir įdomią prel. dr. V. Balčiūno paskaitą. Meninę dalį — koncertą atliks Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Alg. Kačausko. New Yorko ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti su savo vėliavomis.

Šventę rengia Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey apskrities valdyba.

KLEBONŲ PAGERBIMAS

Spalio 15, gražiame Granada viešbutyje, Brooklyne, buvo pagerbti Angelų Karalienės parapijos buvęs klebonas kun. Juozas Aleksiušas ir dabar esąs klebonas kun. Antanas Petrauskas.

Iškilmė komiteto pirmininkas Juozas Vaškas pasveikino visus susirinkusius ir pristatė koncerto programos vedėjų aktorius Vitalį Žukauską. Kaip ir visuomet, V. Žukauskas pasirodė kaip tikras profesionalas savo srityje. Priminė, kad daug kas dabar keičiasi Brooklyne. Klebonai išeina, kiti ateina. Pagal "Anykščių šielelį" parodė pasikeičiančią Brooklyno Grand Streetą.

Po to vargonininkas Mykolas Liuberskis ir Angelų Karalienės parapijos choras pradėjo koncertą įspūdinga "Svenčiausia Motina Dangaus" (Verdi), po kurios ėjo lietuvių kompozitorių kūrinių. Akomponavo muzikas Algirdas Kačauskas. Tarp dainų Pranas Kizis perskaitė kelis Brazdžionio ir Jasmanto eilėraščius.

Koncertui pasibaigus įvyko vaišės. Maldą sukalbėjo prel. M. Kemėžis. Garbės svečius, klebonus, pasveikino ir jiem dovanas įteikė Juozas Vaškas. Perskaitytas poezijos Pauliaus palaiminimas Angelų Karalienės parapijai. Prel. Juozas Balkūnas taip pat sveikino iš Romos. Kun. Juozas Aleksiušas prisiminė savo ilgus metus Angelų Karalienės parapijoje. Kun. Antanas Petrauskas prisiminė, kad jis buvo krikštytas Angelų Karalienės parapijoje. Dėkojo švečiams už atsilankymą, iškilimams rengti komitetui, o ypatingai kun. Vytautui Piktturnai. Vaišės baigtos malda. Pažymėtina, kad iškilimams prasidėjo skelbtu laiku. Dalyvių buvo apie 300.

D. Bulvičiūtė

Apaštalas Jokūbas kalba apie Balfą —

"Ka padės, mano broliai, jei kas sakytųsi turįs tikėjimą, bet neturėtų darbų? Argi tikėjimas galės jį išganyti? Jei brolis ir sesuo būtų pliki ir stigtų jiems kasdieninio išlaikymo, ir kas nors iš jūsų saktų jiems: Eikite ramybėje, susišildykite ir pasisotinkite, bet neduotumėt jiems, ko kūnui reikia, ką tai padės? Taip ir tikėjimas, jei jis neturėtų darbų yra pats savyje miręs." (Jok. 2, 14-17).

Aukas lietuviams varguliams, seserį ir broliui, siųsk: Balfas, 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211. Dievas to reikalauja, o valdžia tas aukas nuo mokesčių atleidžia.

J. Kajecko žodis...

(atkelta iš 3 psl.)

d.) savo kalboje pabrėžė kad "kiekvienam atveju mūsų tikslas buvo taika, bet ne karas; laisvas apsisprendimas vietoj savanaudiškos agresijos."

Kalbėtojas priminė taip pat 1917 konferenciją Vilniuje, kuri išrinko Lietuvos Tarybą, pasiskelbusią Vasario 16 dienos akta. Ją įvertino:

"Kada Lietuva kėlėsi jos patrijotai žinojo, kad tautos laisvė ir Lietuvos valstybės nepriklausomybė būtina lietuvių tautos egzistencijos sąlyga. Jie siekė, kad visi lietuviai vieningai ir garbingai pasišvęstų dėl Lietuvos.

Šiandieną mes irgi susirinkome lietuvių tautos gyvybinių interesų vedini. Mes irgi ryžtames nešti Lietuvos aukos gėlių. Mes irgi norime ir siekiame galimai naudingiau pasitarauti Lietuvos bylai. Mes šiandieną irgi skelbiame, kad Lietuvos byla tebėra gyva, gi mūsų siekimas laisva nepriklausoma Lietuva.

Dabartiniu metu padėtis nėra džiuginanti. Esama žmonių, kurie norėtų, kad pavergti kraštai apsiprastų su savo nelaimingu likimu... Tokios padėtis ir tendencijų akivaizdoj belieka viena išeitis: suglausti savo gretas, dar daugiau aukotis tikslu prikelti Lietuvą mūsų. To tikslo siekiant asmeniškai ar grupiniai interesai nepakeliami. Jie laisvės saulečių dienų prabanga. Tik vienybėje ir susiklausyme mūsų galybė ir sėkmės laidas."

NEW JERSEY LIETUVIŲ DĖMESIUI

New Jersey Lietuvių Tarybos valdyba, kuriai jau 4 metai pirmininkauja inž. Valentinas Melinis, spalio 22 turėjo posėdį ir pareigomis pasiskirstė taip: inž. Valentinas Melinis — pirmininkas, Iz. Dilienė, J. Kralkauskas, P. Pūronas, M. Stoniūtė, p. Šipaila ir E. Trečiokienė — vice pirmininkai, A. S. Trečiokas — sekretorius ir inž. W. Dilis — kasininkas, be to, P. Pūronui pavesta atstovauti Tarybą susitvėrusiame New Jersey State Pavergtų Tautų komitete.

NJLT valdyba kviečia visas N. J. lietuvių organizacijas ir draugijas atsiųsti savo atstovus į susirinkimą, kuris įvyks lapkričio 19 d. 4 v. p.p. šv. Jurgio parapijos salėje, (kampus Adama St. ir New York Av., Newark, N.J.). Posėdyje bus aptariama Vasario 16 minėjimas ir metų veikla. Susirinkimas svarbus ir visų atstovų dalyvavimas būtinas. Pavieniai asmenys, kurie įdomajasi lietuviška veikla, susirinkime labai pageidaujami.

P. Pūronas

ELIZABETH, N.J.

JAV Lietuvių Bendruomenės New Jersey apygarda ir šeštadienines mokyklos tėvų komitetas Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N.J., lapkričio 25 d. 7 v. vak. rengia linksmą priešadventinį vakarą su įdomia programa, šokiais ir užkandžiais. Pelnas skiriamas mokyklos išlaikymui.

Jennie Astrauskas (spalio 4) 70 m. amžiaus, gyvenusi 74 Pine, Franklin, Mass. Nuliūdime paliko sūnų. Palaidota Naujos Kalvarijos kapinėse.

Jonas Petrauskas (spalio 5) 75 m. amžiaus, gyvenęs 102 Buttonwood, Dorchester. Nuliūdime paliko žmoną ir dvi dukteris. Palaidotas š. Kryžiaus kapinėse, Nashua, N. H.

Etta Magdalena Royal (rugšėjo 25) 54 m. amžiaus, gyvenusi 250 W. 5-ta gatvė, So. Boston. Nuliūdime paliko dvi seseris. Palaidota Gethsemane kapinėse.

JAV Lietuvių Bendruomenės New Jersey apygarda ir šeštadienines mokyklos tėvų komitetas Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N.J., lapkričio 25 d. 7 v. vak. rengia linksmą priešadventinį vakarą su įdomia programa, šokiais ir užkandžiais. Pelnas skiriamas mokyklos išlaikymui.

Bostonie jaunimo sekijos pirm. Algis Martišauskas (k.), Bronius Banaitis ir Henrikas Čepas. Nuotr. C. Kiliulis

Bostonie jaunimo sekijos pirm. Algis Martišauskas (k.), Bronius Banaitis ir Henrikas Čepas. Nuotr. C. Kiliulis

**BOSTONO
ŽINIOS**

